

Nyaralóba, fürdőbe utazóknak!

Kézi utitáska 4-20 frig. Kézi koffer 3-30 frig. Valláska 3.50-15 frig. Csaknem mindenféle utitáskára 5.00-15 frig. Borotva-készlet John Heitford készlet. Angol borotva 1.30-3.50. **Úti és vadász-kulacsok** fr. 1-5.00-ig. **Berendezett pisztolyok** 6.75-10 frig. Menő bossa a mellényzsebből 1 fr. Écske övvel kis kőformájú hullógyertya fr. 5.50-7. **Protr-készlet** 1 fr. **Fürdő-hévíz** 50 krtól 2 frig. **Lapos ivó-pohár** Gummi-onkikk személyes oltár 40 krtól 1 frig. 3-5 frig. **Lámpák** 4.50-10 frig. **Anyahé-fookendő** 3-5 frig. **Gummi-kendő szoptató üveg** 1 fr. **Ösmert angol foggyógy 3 fr.** **Uji Eapid spiritus kézi tüzhely**, intenzív Bunsen-lánggal, leg-takaró gordonka, 1 liter víz 7 perc alatt felforról, 1 fr.

Sportkedvelők figyelmébe!
Angol dísznőbőr-nyereg 15-35 fr. Kézi szék lántér 5-8 forintig. Zsaba 1.80-3.50. Izasztó 2.75-5. Nyereglék 2.50-3 frig. Kengyelzárak fr. 3-3.75-ig. Kengyelvasak 1.50-3.50. Sarkanyúl fesselő-
nató 2 fr. Ló-lómozgó vasmű cincosorok 2.50-60 kr.-tól 2.50-ig. Lóháti, legyek ellen egész lóra, párja 15 fr. Lószorvó orló 3.40.
Tartós bő gummi esőköpeny 10-15 frig. Alkalmi váltó: vadász-fegyverek készlet-
litér áron. Korog-állászat összes kelléke. Összetehető hallesztő 1-15 frig. 12 óra horog me-
terezéssel 80 kr. Zselővel ellátott horog 10 krtól 2 frig. Botok 2.40-8 frig. Kés, kanál, villa egyben 1.50-4.50. Lapos zsebkönyv írányítól 1 fr. **Méheszeti segédesszközök.** Uj aranyos, mely-
lyel elavult tűköt és képrámt, szobrot stb. mocha-
tívó új aranyozható, üvege cecettel 80 krajczár. Higított folyadék 10 kr.

KERTÉSZ TÓDOR Budapest, Dorottya-utca 1. sz.

Megyeházak, üléstermek, községi és más hivatali irodák és egyleti helyiségek részére!

Ó felsége a király és Ó felsége a királyné olajfestmény-arczképei

sz 1879-ben alapított, jutalomdíjazott műtermében legfinomabban és művészi kiviteben készítették el. **Ó felsége olajfestmény-arczképe magyar lovassági tábornok vagy osztr. gyalog-tábornoki egyenruhában, életnagyságú alakban** vagy mellképben, tetszés szerint megrendelhető. Kérdésekre lé-
menttel válasz azonnal adatik. Ugyazintre készítenek bármely beküldött tetszés szerinti arczkép után életnagyságú olajfestmény-arczképeket (mell-, törkép-
és egész alakok), mely arczképek a legszebb szob-
darsit képezik és föltötte alkalmasak házassági, név-
és születésnapj valamint más ünnepi ajándéknál és örök emlékül szolgálhatnak (különösen elhunytakról).
Az arczkép hibátlanul küldetik vissza. **Hű honfito-
sággal szigorú kezesseg.** Továbbá eladgatátnak mindennemű és nagyságú egyházi képek
finom és legdolgosabb elkészítésére. Számtalan hízelgő, elismerő levél bárki által
megtekinthető. Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Bodascher Siegfried jutalomdíjazott műintézte **Bécs,** II. Grosse Pfarr-
gasse Nr. 6. és arczképfestő műterme **Bécs,** II. Grosse Pfarr-
gasse Nr. 6. Alapított 1879-ben.

WALLA JÓZSEF
cementárú-gyára
építési anyagok raktára

Budapest, VII. ker., Rottenbiller-utca 13. sz.

Vállalkozik:
GRANITRAZZO,
BETONIROZÁSOK,
CSATORNÁZÁSOK,
SZÖKÖKUTAK,
CZEMENT-LAPOK ÉS
MOZAIK LAPOKKAL
KÖVEZÉSEK
elkészítésére stb. 4728

Raktárt tart:
KERAMIT LAPOK,
KELHEIMI LAPOK,
METTLACHI LAPOK,
TERRACOTTA-ÁRUK,
KÖFEDÉLPÉP,
TÜZÁLLÓ TÉGLÁK,
KEMÉNY RAKVÁ-
NYOKBÓL stb.

Gyári raktára a gartenau Portland cement és vízhatlan mészgárnak.

STEINZEUGRÖHREN

Gyári raktára a gartenau Portland cement és vízhatlan mészgárnak.

VASÁRNAPI UJSÁG

27. SZÁM. 1892. BUDAPEST, JULIUS 3. XXXIX. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt fél évre 6 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 frt félévre 4 * Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK egész évre 5.- félévre 2.50 Keltetői előzeteséhez a postai megfizetésről viteldj is csatolandó.

Dizokmány Zágráb 1891. **KWIZDA FERENCZ JANOS** osztr. cs. és kir. és román kir. udv. szállító **KORNEUBURGBAN.** **Arany érem Temesvár 1891.**

A legelső és legrégibb berendezés Ausztria-Magyarországban állatgyógyászati készítményekből.

Kitüntetve 13 éremmel, 7 díszokmány és elismeréssel.

ALAPITTATOTT 1853-BAN.

KWIZDA-féle korneuburgi marha-táppor lovak, szarvasmarha és juhok számára. Ára 1 dobozzal 70 kr., fél doboz 35 kr.

KWIZDA-féle erőtakarmány szarvasmarhák számára. 1 doboz 5 adaggal 80 kr., 1 rakasz 50 adaggal 3 fr., 1 rakasz 200 adaggal 6 fr.

KWIZDA-féle bélgörs-labda-csok lovak és szarvasmarhák számára. 1 bádogszelence ára 15 dbbal frt 1.60, egy csomag 5 dbbal 60 kr.

KWIZDA-féle phisio, hashajtó szer lovak számára. Egy phisze-lencével 18 darabbal 2 fr.

KWIZDA-féle fereg-labdacsok lovak számára. Egy phisze-lence ára 15 darabbal 1 frt 60 kr. Egy csomag 5 darabbal 60 kr.

KWIZDA-féle vörhaselleni szer juhok számára. 1 doboz ára 70 kr.

Kértek a fentebbi véglegre ügyelni a mindenkor határozottan KWIZDA-féle készítményeket kéni. Valódi minőségben kapható valamennyi gyógyszerárban. — Nagyban a gyógyszerészetekben. **Főraktárhelyiség Magyarország számára: Budapest, Török József gyógyszerésznél, Király-utca 12.**

GRÓF ANDRÁSSY GYULÁNÉ.

A KORONÁZÁSI emléknepok jelenetei közt sok volt a megható, sok olyan, a mi alkalmas lehetett kedvesen érinteni a nemzet szívének húrjait. De valamennyi között a legkimagaslóbb s a koronás király nemes lelkületét leginkább feltűn-
tető volt az a hálás, meleg hangú megemlékezés, melyben az uralkodó a képviselőház küldöttségé-
hez intézett beszédében a 25 év előtti koronázás előkészítőit, a nemzet és a király közti kibékülés művének létrehozóit részesíté, a kik, a mostani jubiláris örömeik és alkotásuk sikerének nem lehetnek szemtanúi. Bár nem voltak említve nevek, nem volt nehéz kitalálni, hogy a király hálás megemlékezésében első sorban Deák Fe-
renczre és Andrássy Gyula grófra gondolt, kiknek ama nagy mű létrehozásában oroszán-részők volt.

GRÓF ANDRÁSSY GYULÁNÉ. — Az 1867-iki koronázások fölött fénykép után

A nemzet nagy halottjairól való e megemlékezésnek jó hatását még fokozta a király mély gyöngédségéről tanuskodó ama ténye, hogy a koronázás napján meglátogatta Andrássy Gyula gróf özvegyét, egyszerű, de sokat mondó szavakkal mondván: «Szükségét éreztem annak, hogy lássam önt, asszonyom, e napon.» Meg volt ebben mondva minden, s ki volt benne fejezve az elismerés nemcsak ama férfiú történelmi nagy érdemei iránt, kinek halálát oly nagy oka van gyászolni nemzetnek és fejedelmeknek egyaránt, hanem azon kiváló hölgy iránt is, a ki saját női hatáskörében férje munkásságának oly hű, buzgó és tapintatos részese vala, s ki oly feltűnő sikerrel tudta előmozdítani társadalmi uton, a mit az államférfiu politikai téren tervezett és kezdeményezett.

Gróf Andrássy Gyuláné, gróf Kendeffy Katinka, Erdély egykor legdelibb és leglovagiasb főurának, az 1835-ben elhunyt gr. Kendeffy Ádám-nak, a Wesselényi Miklós barátjának s küzdelméi társának méltó leánya.

Erdély arisztokratái és nemesi köreiben a magyar nyelv, nemzetiség és irodalom szeretete, sőt mivelése akkor sem szünetelt, mikor Magyarországon férfiak és nők megfelledekeztek róla s elhanyagolták. Erdély sohasem vált hulltlené hagyományaihoz s azon kor emlékeihez, melyben a nemzeti fejedelmek, a Báthoriak, Bethle-
nek, Rákócziak magyar udvart tartottak, magyar isteni tiszteletet hallgattak udvari papjaiktól, a főurak emlékiratba írták saját s országos él-ményeiket, s a magyar irodalom a latin által

MAGYARON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGIOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller János
Szegeден, Co. és hirt. kizsólagason
szab. áronométer- és mérési, felületálya
a remontoir inga-óráknak
stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

Legujabb! Legujabb!

MINIATUR ARISTON
változtatható játéklapokkal és korlátlan másorral. 4700

Ezen új találmány hangszere minden előzetes tanulmány és zeneismeret nélkül száz meg száz tetszés szerinti zenedarabot lehet játszani. Ára 3 frt 50 kr., a kótalapok díjja 25 kr. Megrendeléseket az árak előleges befizetése mellett vagy utánvétellel eszközöl.

STERNBERG ÁRMIN ÉS TESTVÉRE
hangszer-ipartelege
Budapest, VII., Kerepesi út 36. sz.

Alapított 1858-ban.

A Ferencz József-rend lovagja, az arany érdemkereszt tulajd. Ó cs. és k. felsége József főh. udv. szállítója.

WALSER FERENCZ
első magyar gép- és tüztöltészek gyára,
harang- és érczöntőde
Budapest, Rottenbiller-utca 66. sz.

Készít: Tűzfecskendőköt, kerti fecskendőköt, templomharangokat, szab. forghatók vakononával vagy ákoronával; vas-haranglábakat, melyek a tornyot a megrázkódítás ellen óvják; kútaikat és szivattyúkat 10 főtől följebb; szagmen-tes árnycskéket 21 forintól följebb; fürdőkádakat és fürdőkályhákat.

Egyetlen magyar vízműépítő-vállalat.
A készítményért teljes állású vállalatok. Képes árjegyzékek és költségvetéseket díjmentesen küldetnek.

Szt.-Margitszigeti gyógyfürdőhely Budapest.

A szt.-Margitszigeti 43° C. hévíz kitűnő eredménnyel használtatott mint fürdő vagy belsőleg, mint gyógyital a következő kóralakok ellen: köszvény, csúsz, szabák, idült kútegek, külértések után fellé-
pett izmadmányok, görvélly és bujakór, máj-, gyomor-, béhántalmak, idült székrekedés, hólyaghurut, női bántalmak, garat-, gége-, tüdő-
hurut, hűdések, idegbántalmak. A gyógyvíz határozottabba tetele czelljá-
ból meglepő sikerrel használtatott a **massage** és **vilamos fürdő**. 135 hold-
és takeri, tiszta pormentes levegő és 300 vendégszoba, társalgási és tekéző-
terem, posta, telefon, távirat, gyógyszerár és elismert jó konyha. — Rendelő-
fürdőorvos: **Dr. Bajer Antal**, főorvosgyógyász udv. orvos. — Naponta katonai- és
csigányzene. — Hajóközlekedés félóránként. Menetési jegy: hétköznap 20 kr.,
vasár- és ünnepnap 34 kr., gyermekjegy 10 kr. **Fürdő-idény tartama**
május 1-től szept. 30-ig. **A szoba-áraknál** május és szeptember hóban
30% engedmény. A hévíz, mely az eddigi tapasztalatok szerint köszvény
ellen oly hatásosnak bizonyult, hogy joggal **köszvénygyógyvíznek** nevezhető.
frissen töltve készletben, főraktár **Edesky L. udv. ásványvíz-szállító**
Budapesten. **Arzsabály** kívánatra bérmentve megküldetik.

A szt.-Margitszigeti gyógyfürdő-felügyelőség Budapest.

hátterbe nem szorított. Mikor itt, a Királyhágón innen, az arisztokrácia egy nagy része Bécsbe csábult, levelettei nemzeti ruháját és nyelvét, vagy később a koronázó városba, a német Pozsonyba sereglett s német főrendi társadalmat alkotott, mikor Pesten csak néhány szegény író tartotta fenn a magyarságot: Erdélyben az arisztokrácia magyar szalont tartott s Kolozsvárt magyar beszédnél egyebet nem lehetett hallani. Erdély bérczei közt s a Maros, Olt, két Küküllő s két Szamos völgyén, örök frissességgel fuvalt a magyarság tiszta levegője s a gyermek az anyatejével magyar szót és magyar honszerelmet szitt be és nem volt az a körülmény, sem jó, sem balszerencse, mely Erdély leányait a haza szerelmétől akár elcsábíthatta, akár elszakíthatta volna.

Ennek a fajnak a leánya az a nemes hölgy is, a kiről szólunk. Malomvízi gróf Kendeffy Ádám, a huszas évek végén s a harmincasok elején, az ébredő alkotmányossági és szabadsági aspirációk korszakában előkelő szerepet játszott. A Wesselényi barátja; ez a név mindent kifejez. A férfias sportban, lovaglás, vívás, vadászat, a mi a testet atletává edzi, — s a politikában, vagy a mi azalatt akkor egyértelmű volt, az oppozícióban, a mi a jellem gimnasztikája volt, ő mindenütt Wesselényi mellett s vele együtt excellált. Akkor még nem voltak löverszenyek: Wesselényi s ő megalapították; kezdeményezők, mint itt Széchenyi; a kaszinókat Erdélyben ők honosították meg; vívó- és uszó-iskolát szerveztek; akkor még nem voltak rendező bizottságok, a polgárság maga-magán segített a vérs idején, s hallottuk, hogy Kendeffy Ádám, ki tűzvészeknél rendszeren az oltás vezetője volt, egy alkalommal mikép mentette meg öleiben leánykáját, a kis Katinka grófnőt.

Az 1832/3-diki vándor patrióták közt a megyegyeüléseken — és az 1834-ki oppozíció férfiai közt ama híres országgyűlésen, Kendeffy az elsők közt küzdött. Merész a kockázattal, de ildomos és finom az érintkezésekben. Az országgyűlés eredmény nélkül zárattott be, majdnem erőszakkal; az ellenzék főbbjei közkereset alá vetettek. De Kendeffy már nem volt az élők sorában. Szivrepedés egy percz alatt vetett véget a késő vénséget érni szánt életnek. Vele kihalt a Kendeffy-nemzetség grófi ága.

Özvegye, egyetlen leányával, a kis Katinka grófnővel maradt; később gróf Traun neje lőn, de leányát magyar nőnek nevelte, méltóan ősei nevéhez s hagyományaihoz.

1847-ben Traunné grófné Pozsonyban lakott és ott nyílt házát vitt, a hová ama mozgalmas napokban a politikuskok, különösen a kik az ellenzékhez tartoztak, rendszeren nagy számmal eljártak. Egyszer későn este megjelent ott gróf Széchenyi István is, lázasan fölzigatva és hevesen kikelve különösen gr. Andrássy Gyula ellen. «Kossuth — mondta keserű hangon — minden fiatal embert megnyer magának. Legszebb reményeimet gr. Andrássy Gyulába helyeztem, tőle vártam a legtöbbet, s most ő is eszerben hagy, csatlakozik Kossuthhoz. Magamra maradván, semmi hatást sem bírok kifejtetni. Az én szerepemnek vége van.» Az akkor még gyermek Katinka grófnő emlékébe mélyen bevésődött e jelenet.

1855-ben Párisban volt első férjétől való leányával gr. Traunné is. A kis Katinka viruló hajadonná fejlődött; s báj és kellem — nem kevésbé mint születés és gazdagság — feltűnővé tették Páris legelőkelőbb s legmagasabb köreibben. Francia marquisok és párek versenyeztek mosolyáért, kezéért. De szíve egy magyar menekültet választott; egy deli fiatal mágnást, ki 22 éves korában már notabilitás volt hazájában, ellenzéki vezér mezejében, követ az országgyűlésen, 24 éves korában főispán s egy évre rá a «független Magyarország» diplomáciai képviselője a szultánnal. Konstantinápolyból Londonba és innen két év múlva Párisba ment. Itthon porbe fogták, in contumaciam elítélték, in effigie felakasztották; de a sors könyvében az volt megírva, hogy gróf Andrássy Gyula ne haljon meg a vértörvényszék halálítéletétől, — hanem «providenciális férfa» legyen egykor hazájának s első minisztere annak a monarchiának, melyből egykor neve is származott. Gróf Andrássy Gyula és gróf Kendeffy Katinka találkozott Párisban; összeillő pár volt; megszerették egymást s 1856-ban egybe is keltek.

Irányi Dániel, a ki jelen volt az esküvőnél, mondotta ekkor, hogy soha szebb és bájosabb arát nem látott az oltár elé lépni. Hübner báró, az időben Ausztria nagykövete Napoleon császárnál, a ki ismerte Traun grófnét és leányát, az esküvő előtt bucsulátogatást tett Katinka grófnőnél, mert ő, a nagykövet, egy forradalmár nevével ezután már nem találkozhatott. Ez alkalommal Hübner báró felszólította a grófnőt, vegye majd rá férjét, hogy folyamodjék az osztrák császárhoz engedélyért a hazatérésre, ő — a nagykövet — támogatná a kérvényt. Katinka grófnőnek az volt a válasza, hogy ő soha sem fog arra hatni, hogy férje olyat tegyen, a mi meggyőződése ellen van, s azért, akármenyire szeretne is hazájába visszatérni, e beszélgetésről férjének még csak szólni sem fog. Az ifjú férj nem hozhatta tehát haza ifjú nejét ősei lakába; még évekig kelle a száműzetésben élniök. De boldogok voltak, mert szerették egymást, s mert szellemök a még borús láthatáron derengeni látta már a haza jobb jövőjének hajnalát. Katinka grófnő sem volt idegen a politikától; egész lélekkel osztozott férje aspirációiban. Gyakori jelenség magyar asszonyainknál, kik egész lélekkel benne élnek férjük eszmekörében s a szárnyakat adják azok törekvéseikhez.

Mikor a haza sorompói megnyitak a száműzötteknek, s gróf Andrássy is haza jöhetett, az egykori forradalmár, gazdagon a nagy világ tapasztalásaival s a családások iskoláját «kitűnő erettséggel» végezve, egész lélekkel csatlakozott a Deák politikájához, s a pártban nemsokára Andrássy Gyula, Deák után az első ember, lett a jövődó miniszterelnökül kijelölve. Katinka grófnő annyi részt vett, a mennyit csak egy lelkes, eszes és szellemes asszony vehet, férje politikai szereplésében. Andrássy mint miniszterelnök a pártot társadalmilag is összetartotta; s a szalomban a grófné volt a párt középpontja. Esze által úgy uralkodott az egyéniségeken, mint szíve és kedélye által. Bája lekötözte a legkisebbeket is, s szelleme elvarázsolta a legelsőket is. Bécsben még széles hatáskör nyílt férjének, s neje ott is betöltötte helyét, s az udvar és a külföldi követek körében a magyar főrangú hölgy nem vált kissébbé. Nem mintha lerázta volna róla magyar bonleányi mivoltát. — ellenkezőleg sajátossága megőrzésével imponált az idegeneknek s tartotta meg honfitársai szívét. Szende, nyíjas és egyszerű tudott maradni a hatalom, fény és befolyás magaslatain, s a nőnek, azt hisszük — ez a legnagyobb dicsérete.

Visszavonulva — nem megbukva, mert befolyása visszaléptével talán még öregbedett, gróf Andrássy ismét egyszerű magyar mágus lett s neje egy magyar grófné. Budapest jobbparti palotájukban nyílt házát s magyar szalont tartottak. Gróf Andrássy Gyuláné férje életében mindig azt tartotta magáról, hogy nálánál a nagy világban nincsen boldogabb nő. Annál keservebben érzi most a reá mért nagy csapást. Nemzetének haladása, melyben Andrássynak oly jelentékeny része volt, s családjának virulása s az uralkodónak most oly gyöngéd módon nyilatkozott halálja és elismerése enyhíték az ő nagy fájalmát.

ELŐHANG.

Az ő szavai-hoz.*

Szép volt zöldellő fák alatt,
A légy szellő lehen,
Feküdni erdő pagonyán —
Az ágak, hol lehajlanak
S átrezg a lombok sátorán,
Váltva, az árny s a fény.

Vagy, hol a lomb át nem ereszt
Egy napsugárt sehoh
S a sűrűn egybeszótt levél,
Építve rézsutos ereszt,
Beföld, mint enyhe házfédél
S öröklő árny honol.

Ős-régi fa fejem felett —
Fekvém a zöld gyepon;
Fölnyujtá szirkés karjait
S rajtok a fényes levelek,
Megannyi kis kéz mindenik,
Tapsoltak szüntelen.

* Longfellow első költeményfűzetének czíme.

Elringatón zsongott a hang,
Az enyhe napsugár;
Majd tél-vihar zúg zordonan;
Reményünk hull, mint falevél;
A sápadt ajk szél: «Oda van!
Ki térhet vissza már?!»

Fény-látományban szállt elém,
Mi nem hal meg soha —
S száz gondolatban forrt fejem.
A mint az égbolt peremén,
Mint gyors hajók a tengeren.
Felhők úsztak tova;

S az ifjú lélek álmai,
Míg él ábrándja még:
Följegyzett sok csudás dolog,
Szenteknek hagyományai,
Ős-régi krónikás dalok
S agg szerzetes-regék.

S mert mindezt most is szeretem:
E város bár setét,
Érzem itt is az áramot,
Mely körül folyja, fényesen,
Zöld álom-országban, amott,
A dal szent szigetét.

Pünkösdben, hát, a kikelet
Szép araként jöven:
A kis pelyhes, hogy szárnyra kap,
S aranyló pímipó teget;
Töprengtem sűrű fák alatt,
Az erdő-mély ölén.

A zöld fák lombja sutogott —
Oh, édes vig danám!
Ti régi játszó társaim —
Hogy ringatának e karok!
S mintha gyermek volnék megint:
Néztek mosolyva rám;

És egyre lágyan sutogott:
«Jer, légy ismét gyerek!»
S köszöntve, mint a jó barát,
Hogy integettek a karok!
Oh, hol járhattam volna hát,
Mint benned, mély berek...

Benned, te lengő üde lég
S komoly erdő-magány!
Komoly és néma — tán mivel
A természet kulesolt kezét
Esti imára fogta fel...
— Én is imádkozám.

Előttem hajlott, mind alább,
Setét fenű fasor;
Az ágak, mint a legyező
S az áttörő sugár-nyaláb,
Mint kébbe játszó köd-eső,
Fény-csíkot csikra szór...

S fáradt agyam előtt lebeg
— Gyors záport ontva rá —
Ábrándos szép gyermek-korom...
Veri a nyári permeteg
Az ért kalászt, mint egykoron
Virágát áztatá.

Oh, ne siess úgy, oh, ne még,
Te szép ábránd-világ!
De távol hangok zöngének:
«Vége! Elszállt, mint tünde kép
Immár nem vagy kicsiny gyerek,
Más munka vár reád!»

«Benned, mit élő víz locsol,
A dalnak szigete;
Ábránd nézi e menny-lakot
Mindig tárt pillái alól;
Szent eszmék ott a csillagok
S angyal-szárny föllege.

«Tud meg: már nem zöngi dalod
A hó-födött hegyet,
A búgó erdő pagonyát
S a szökdelő esermély-habot,
A melybe lehajol az ág,
Hogy lássa az eget.

«Más erdő van: vas ágai
Zúgnak, hogy szörnyűség!
Rajt! át óriás folyam halad
S ki bele tud pillantani:
Büntől setét az ég, alatt,
S nem látni fenekét.

«A sűrű ág közt lengve kél
Az enyhe napsugár;
Majd tél-vihar zúg zordonan;
Reményünk hull, mint falevél;
A sápadt ajk szél: «Oda van!
Ki térhet vissza már?!»

«Nézz hát szívedbe s írjad azt,
Az élet folyamát!
Mi rémit, vagy mi andalít,
Mi könyvet, vagy mosolyt fakaszt,
Az éj ünnepi hangjait —
E munka vár reád!»

Longfellow után angolból

Szász Béla.

ZONIA.

Elbeszélés.

Irta Crawford Oszvald.

Angol orvos vagyok s a történetet, melyet most el fogok mondani, egy francia kártárstól hallottam, ki ezt nekem néhány nappal halála előtt mesélte.

A boldogult dr. De Nérac-kal ezelőtt tizenöt évvel Monte-Carlóban ismerkedtem meg, hol a világhírű orvos egészségének helyreállítása végett néhány hetet töltött. De Nérac nagy tudós volt, de azért nem bánt velem kicsinylőleg, sőt gyakran hajtott szavamra. Alig volt harminczöt éves, de beteges és teljesen megtört embernek látszott. A mint az orvosok közt szokások, azt kérdeztem tőle, vajjon önmaga gyógyítja-e magát, vagy pedig mások tanácsa után indul.

— Testemnek semmi baja, — mondá egy alkalommal De Nérac, — de elmém nagyon beteg. Nem mintha agylágyulástól vagy pedig a bolondok házából kellene tartanom, — erről szó sincsen, — hanem oly nagy csapás ért, mely más embert megölt volna, míg engem csak elkábított s azóta lassan, fokongként pusztulok, — Itt e remek vidéken okvetlenül meg kell gyógyulnia.

— Én pedig meghalni jöttem e helyre, hol egykor oly kimondhatatlanul boldog voltam.

Ennél többet e tárgyról nem beszélt s észrevettem rajta, hogy egyáltalán nem szívesen venné, ha kérdéseimmel tovább faggatnám. A tengerparton jártunk fel és alá, csak úgy magunkban, mert mindenki a nemzetközi galamb-lövészet iránt érdeklődött, mely a világ leghíresebb lövészeit két hétre Monte-Carlóba csődítette. A puskák szünet nélkül ropogtak, mintha két sereg között elkeseredett harc folyna, holott csak néhány száz hófehér galambról volt szó, melyeket bizonyos idő alatt kifogástalanul le kellett löni.

E pillanatban egy fehér galamb esett a földre törött szárnyakkal, vértől elborítva, épen De Nérac lábai elé.

— Menjünk innen, — mondá De Nérac, — nem képzeli, mennyire bánt ez a látvány.

A kaszinó előtt elváltunk. Több nap elmúlt a nélkül, hogy De Néracot láttam volna, míg végre a szálloda tulajdonosától megtudtam, hogy fekvő beteg. Midőn szobájába léptem, láttam, hogy haldokló ember fekszik előttem. Reám ismert, de a beszéd már nehezére esett.

— A mit önnök most elmondok, azt két évig mindenki előtt eltitkoltam. Olyasmit tettem, a miért lelkiismeretem egykor fölmentett, holott most sem tudom, vajjon helyesen cselekedtem-e vagy sem. Most, midőn a halál lehelletét érzem, azt akarom, hogy más is megbírálja tettemet. Nem gondolhattam egyebet, mint azt, hogy De Nérac bizonyára valami ocsmány gyilkosságot követett el, vagy ennek végrehajtásában segédkezett.

— Olvassa el ezt a kéziratot, s mondja el nézetét, sőt ítéljen el vagy mentsen föl, a mint ezt jónak fogja találni.

Leültem a beteg ágya mellé. Sokáig, nagyon sokáig olvastam. Mire az utolsó lapra jutottam, megvirradt és De Nérac, a nélkül, hogy észre vettem volna, örök álomba merült.

A kézirat tartalma a következő volt:

«Ezelőtt három évvel ugyanazon a helyen láttam őt először, hol a minap a sebzett galamb lábaim elé esett. Egész csoport jött élémbe, hölgyek, urak, fiatalok, vének, de szemeim ész-tönszerűleg egy fiatal leány felé fordultak, ki a

tengerparton apró kagylók gyűjtésével foglalkozott. Nem akarom tündéres szépségét leírni. Gondoljon magának egy lényt, kinek minden vonása báj, kellemet és kimondhatatlan vonalmat mutat, vagy pedig, ha ön valamikor az életben tulajdon eszményképét megtalálta volna, tegye hozzá, hogy ő még annál is sokkal szebb volt. Alig, hogy néhány köszöntő szót váltottunk, erőt vett rajtunk a szerelem. Ő elsápadt, én pedig, minden hidegvérűségem és józan elveim dacára, rabja lettem. Figyelje meg, kérem, ezen befolyást, mert különben nem fogja megérteni, a mit önnök mondani akarok. Minden szelid-sége és nyugalma dacára, mely valóját kimondhatatlanul bájjal árasztotta el, teljesen uralkodott rajtam. Nem lettem volna képes egyetlen szavának ellentmondani, vagy legesekélyebb tettét bírálgatni. A sors úgy akarta, hogy rabszolgája legyek.

Egy elszegényedett orosz főúri család ivadéka volt. Távoli rokonai az Ural-hegylánczon túl

asszonynak, de ha nem lehet, abban is megnyugszon.

Szavai utolsó aggodalmamat is eloszlatták, s midőn mindjárt ezután arról győződtem meg, hogy gyöngéd, jó szíve is van, csakugyan boldognak éreztem magamat.

Néhány nap múlva ugyanazon a helyen sétáltunk, hol önnel legutoljára találkoztam. Akkor is galamb-lövészet volt. Zoniát is meghívták, hogy a többi hölgyekkel az asszonyságok díjért pályázzék, de ő nem ment oda, hanem velem sétára indult. Ekkor szintén egy sebzett galamb esett le előttünk. Zonia a szegény állatot végtelen gyöngédséggel fölvette, mi alatt megfigyeltem arcvonásait.

Majd itt-ott több sebzett madár is esett le, melyek részint legott, vagy pedig rövid vonaglás után kimultak. E kínos látvány mély benyomást tett Zoniára, meglátszott rajta, hogy a szegény állatokat sajnálja, az embereket pedig, kik ilyes-miben kedvet találnak, — gyűlöli és megveti.

ZONIA A SZEGÉNY ÁLLATOT VÉGHETETLEN GYÖNGÉDSÉGGEL FÖLVETTE.

laktak és mesés vagyonnal bírtak, a nélkül, hogy abból részesítették volna. Ily körülmények közt jó hangzású családi nevem, vagyonom és hírem oly benyomást tett a különben döllyfos Straganoff-családra, hogy Zonia hercegnő kezét megkérhettem. Eleinte sokáig haboztam, míg magamat erre elhatároztam. Azt hittem, hogy állásom több nem elégítené ki igényeit, mivel anyja minden vagyoni szorultsága mellett Zoniát oly külső fényhez szoktatta, melyet én követni egyáltalán nem akartam.

Az orosz arisztokrácia sem otthon, sem pedig külföldön nem tud nélkülözni; szereti a fényt és pompát. Egyébként a mit nálunk jó módúnak neveznek, az fogalmaik szerint szegény ember, annál inkább pedig egy oly családban, mint a Straganoffok, a melyeknek főága mesés nagyságú vagyonnal bír.

— Ne gondold kedvesem, — mondá Zonia egy alkalommal, midőn valamely amerikai milliárdos felesége gyémántjai a monte-carlói női világot felizgatták, — hogy én ilyesmik után vágyódom; igen, ha módomban volna, még sokkal szebb gyémántjaim lennének, mint M—né

(Folytat. követc.)

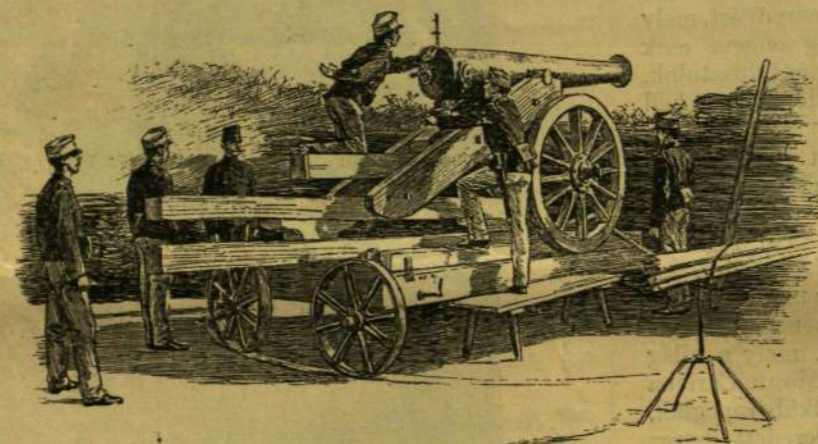
ULÁNUS ÖNKÉNTES. MAGYAR GYALOGOS ALTISZT.

TÁBORI TŰZÉRSÉG.

BOSNYÁK KATONA.

VÁNTŰZÉREK.

OSZTRÁK LOVAS TESTŐR.

HUSZÁROK.

DRAGONYOSOK.

KÉPEK AZ OSZTRÁK-MAGYAR HADSEREGBŐL.

A KIRÁLY ÉS TÁBORKARA.

OSZTRÁK GYALOGOS.

VADÁSZ-TISZTEK.

SZEKERÉSZEK.

TÁBORI VADÁSZOK.

MAGYAR TESTŐR.

KÉPEK AZ OSZTRÁK-MAGYAR HADSEREGBŐL.

GALAMB A KALITKÁBAN.

Mikszáth Kálmán legújabb elbeszélése.

Mikszáth Kálmántól, a népszerű elbeszélőtől a Singer és Wolfner cég «Galamb a kalitkában» című kötetet adott ki, díszszel kiállítva és stírnül illusztrálva. Nem regény, mert két elbeszélésből áll. Nem is elbeszélések, mert ugyanaz a történet van elmondva benne kétszer, a mit az ember csak a végén vesz észre. Az író kedélyesen jegyzi meg a bevezetésben, hogy valamikor úgy írta az elbeszéléseket, hogy két-három témából csinált össze egyet; de mire megvénül az ember, kifogy a leleményességéből. Most már csak egy témája van és két elbeszélést csinál belőle.

Ez is szeretetreméltó ötlet volt Mikszáth Kálmántól. Elmondani egy történetet, a mi négyszáz év előtt történt meg, mikor az emberek naivak és becsületesek. Azután elmondani azt a történetet más időkből, más szereplőkkel, a mai világ erkölcsi szerint. Nagyon különbözők a négyszáz év előtti emberek és a maiak.

Hanem könyvismertetés helyett lássuk a két elbeszélést, röviden összefoglalva.

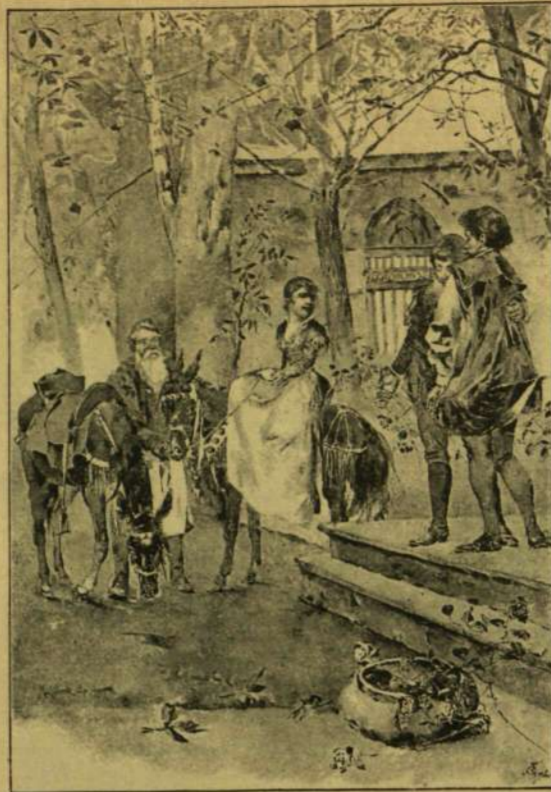
Az első elbeszélés.

Négyszáz évvel ezelőtt élt Veronában Balduin Gervasiás, derék, becsületes orvos, a ki nagyon szerette a virágokat. Nápolyban pedig élt Albertus Marosini gazdag kereskedő, a ki szintén szerette a virágokat. Levelezés útján a két virágkedvelő összehozták, s mikor Balduin megtudta, hogy Albertusnak szebb rózsái vannak, mint neki, elment hozzá Nápolyba. Ismeretlen barátja nagy szíveséggel fogadja, felajánlja neki legszebb rózsáit.

De Balduin észreveszi, hogy a kertben van egy kis pavilon. Kérdezi barátját, hogy mit rejteget ott. «Az titok, — válaszolja ez. — Oda magam se lépek be. Abban a kalitkában egy galamb van. De ne beszéljünk róla többet.» Balduin azonban az öreg kertész is kivallatta, hogy mit tartogat ott gazdája. «Egy rózsát» felelt a kertész. Ugy, tehát nem minden rózsát mutatott meg a barátja, a legbecsesebbet elrejtette. Négyszáz évvel e előtt még aprehozások voltak az emberek. Balduin mindjárt el akart utazni, s mikor arra került a sor, hogy válaszson a rózsák közül, azt mondta, a galambházban levő rózsát választja. Albertus elkomolyodott s nagylelkűen azt mondja: «Legyen a tied, vidd magaddal.»

Nem rózsza volt az, hanem galamb. Egy gyönyörű leány, Esre, kit egy genuai kereskedő halálos ágyán bízott Albertusra, hogy nevelje föl. Mikor a veronai ifjú útra akart kelni, a tornácajtó előtt két folszerszámozott öszvér várt; az egyik üres nyereggel, a másikon szép leány ült. Balduin csak most tudta meg, hogy mit kért. Nem akarta elfogadni, de maga a leány is követni akarta Balduint, a kit sokszor látott az ablakból. A nők négyszáz esztendő előtt is épen olyanok voltak, mint ma. Albertus hát fájó szívvel engedte útra kelni Esrét Balduinnal. Oda adta vele a hozományát is, drága szöveteket, kincseket. Tizenkét szamarat terheltek meg.

Albertusnak aztán rossz napjai következtek. Fájt a szíve, aztán pedig kezdett rosszul gazdálkodni. Az üzlet rosszul ment, ő hát egy kék selyem zsákba tette megmaradt aranyait, elment bujdosni a világba. Egy briganti ellopta tőle a zsákot, nem maradt semmije. Végre elhátározta, hogy fölkeresi barátját Veronában. Rongyosan, fáradtan érkezett meg. A város szélén letért a temető kápolnájába pihenni. Ott elaludt, s el is fogták, mert épen akkor szűrtak le egy öreg embert a temetőben és Albertusra esett a gyanu. Hiába volt minden mentség.

A TORNÁC-AJTÓ ELŐTT KÉT FOLSZERSZÁMOZOTT ÖSZVÉR VÁRT.

A holttest mellett találtak egy kék selyem zacskót is, abba bele volt himezve Marosini Albertus neve. Hasztalan mondta, hogy Genua körül lopták el tőle. Halálra ítélték. Vele együtt készültek kivégezni egy tengeri kalózt, Orizit is. A verpadon azonban Orizi olyat ütött szörnyű öklével a hóhérra, hogy az összeesett; aztán letépett egy korlátfát, elkezdte maga körül forgatni, hogy szinte zúgott a levegőben a gerendaszerű súlyos fadarab. A poroszlók meghátráltak. Orizit nem lehetett megfékezni. A böles bíró kezdetlen kapacitálni a neki vadult gonosztevőt, a ki megjuhászodott, s egyszerre a javulás anyyi jelét adta, hogy kegyelmet kapott, holtig való fogsággal.

Marosinira került most a sor. Eddig alárcz takarta képét. Ekkor lihegve tör magának utat a közönségből egy alak s egyenesen a bírák állványá elé rohan: «Ez az ember ártatlan! Én vagyok a gyilkos.» A csodálkozás moraja zúgott föl, mert Balduin orvos vádolta így magát, ez a becsületes ember. Albertus is meg volt lepette, szemrehányást tett neki, de Balduin haragosan tolt el magától.

— Az életnek előttem nincs becsé.

— Ugyan, ugyan! Hát Esre. Neked élned kell Esre miatt.

— Esre... Esre... motyogta Balduin álmag hangon. — Majd mindent megtudsz. Keresd fel őt.

«ÉN VAGYOK A GYILKOS.»

Albertust elbocsátották, Balduint átadták a hóhérnak. De megint zürzavar támad. Egy marczona, sötét tekintetű ember kiabálja, hogy ő a gyilkos, neki is van szava a dologhoz. Ő Ruffo briganti, a ki megölte társát a temető szélén. Nem tűrheti el, hogy ártatlan haljon meg érte. Megesett szíve, mikor Balduin, hogy egy ártatlan helyett másik ártatlan vállalja el a bűnt.

Ez már olyan rendkívüli eset volt, hogy a brigantit nem fejezték le nyomban, hanem elvitték a tömlőcsebe. Balduin és Albertus is ott hagyták a vesztőhelyet. Oh, hogy dobogott az Albertus szíve, mikor Balduin lakásához érték.

A kertben épen olyan pavillont talált, mint az ő galamb-kalitkája volt. «Épen olyan galambot is tartok benne», mondja neki Balduin. A házikó mellett rózsalugas volt. A lugas alatt ült Esre.

Albertus kövé meredt, Balduin ellenben lábujjhegyen odalopózott és átfogta a szeméit hátulról.

— Balduin! — mondá Esre. — Rád ösmerek a tenyeredről.

— A hangja is ugyanaz még, — sóhajta Marosini.

— Eltaláltad, — felelte Balduin, — most már csak azt találd el, kit hoztam.

— Rikárd apót a szomszédból. Ereszsz el!

— Nem addig, míg el nem találok.

— Tudom is én — felelte durczásan és a lábával toppantott. — Megharagom a kezdet!

— Ej, hát azt se tudod, kit szeretsz a világban a legjobban? Semmit se sug az a te szivecskéd. Süket is, néma is... A leendő férjed van itt, Esre!

— Albertus! — sikoltott föl Esre, kitépve magát Balduin kezéből s a következő szempillantásban már ott volt a Marosini karjaiban.

Az megdicsőült areczal ölelte át. Mindent látott, hallott, de semmit sem értett.

— A tied ő, — mondta Balduin melabúsan. — Mindig is a tied volt. Mikor öt Nápolyban nekem adtad, még gyermek volt. Unta ott kalitkai magányát, hát velem jött. Valami újat akart. Egy szóval nő, tehát szeszélyes. Velem jött, de már az első nap a tengeren észrevettem, hogy szomorú, hogy hiányzol neki. Másnap már a honvágy bántotta... Mire Veronába értünk, beteg lett s megvallotta, hogy téged szeret. Legott visszautaztam érte Nápolyba, hogy elhozzalak, de már akkor te ungonberken voltál.

— Lehetséges e mindez? Boldog isten! — rebegette Marosini.

Esre ránézett azokkal a nagy fekete szemével szeliden, mint egy igazi galamb, és azzal a szép fejjével édesdeden bólingatott, hogy úgy volt, minden úgy volt.

— Mindenütt kerestettek Albertus, de mindenütt, — folytató Balduin, — míg végre ma föltaláltalak a vesztőhelyen...

Karon fogta Albertust s elmesélte, a mit tudnia kellett. Hogy építette Esrének a kis házikót, épen olyat, mint a nápolyi volt. Esre olyat akart. «Hej, Albertus, Albertus, veszedelmes rózsát adtál te nekem, a kinek az illatát éreznem kell mindennap, s letépnem nem szabad.» Az Esre vagyonáról is számot adott:

— Lelkiismeretesen kezeltem a számotokra és szerencsével. Mondhatom neked, Albertus, hogy alig hogy van hozzád fogható gazdag ember Veronában.

S ezzel most már az egyik elbeszélésnek vége van. Esre és Albertus visszakérültek s természetesen ma is boldogul élnének, ha azóta meg nem haltak volna.

De az olvasó talán így szól:

— Nem haltak azok meg, mert nem is élhet-

A REDOUT ELŐTT KIOSZKBAN.

tek soha sem. Túlságosan jók ahhoz. Túltengésben van náluk a becsületesség. Az egyik odaadja a mátkáját a másiknak, pedig szereti, a másik pedig érintetlenül visszaadja, pedig az is szereti. A pénzért ellenben megszorítja. A pénzt nem szereti senki sem. Az egyik meg akar halni a másikért. Nevetséges! Annyira jók, hogy még a gyilkos is ritka becsületes ember köztük.

Az író azonban közbe vág:

— Nincsen ezeknek az embereknek e világon egyéb hajuk, uraim, csak az, hogy négyszáz évesek.

S ezen kijelentés után lecsapja ódon ludkalamusát s csillogó pengéjű aczeltollat szur be a tollnyélbe, leteszi szeméiről a pápaszemet, melyen át elődei, öreg írók nézték a világot, s szabad szemmel kezdi írni a másik történetet.

A második elbeszélés.

Budapesten vagyunk, négyszáz esztendővel később. A redout előtti kioszkban két fiatal ember beszélget: Altorjay István és Korláthy Péter képviselők. Altorjay elmondja, hogy házassodik, menyasszonyát körülbelül százezer frtra becsüli, s a mi fő: árva lány, a pénzt rögtön megkapja. A leány gyámja, az öreg Szabó Dani ügyvéd, képviselő és nagy róka. Altorjay egyszeresmind fölkeri barátját, hogy legyen vőfélye. Korláthy még az nap a városligetben látta barátját menyasszonyával és a vén nevelőnővel. Egy tekintetet vetett az igéző kis menyasszonyra s vakmerőn lépett eléjük. Lehetetlenség volt be nem mutatni. E pillanattól kezdve Korláthy nagyon sokat foglalkozott a kis Eszter körül. Altorjaynak választói is feljöttek, azokkal volt elfoglalva, még ebédre sem mehetett el Eszterekhez, de ott volt Korláthy. Az ebéd végén Dani bácsit elfogta az álom. Eszter pedig elhozta a cigarettadobozt s megkínálván előbb Korláthyt, annak a tüzénél ő maga is kaczerán rágyujtott.

EGY FIATAL INAS NYITOTT AJTÓT ALTORJAYNAK.

— Szívjuk ki tehát a békepipát.

Tudniillik Korláthy és Eszter már egy kicsit össze is pöröltek, mert egy csónakázásnál Korláthy ügyetlenkedett s belocsolta Eszter ruháját, a miért azt mondta neki: «maga csacsi». Korláthy most tökéletes igazat ad Eszternek, mert ha nagy csacsi nem lett volna, meg kellett volna csókolnia Esztert, mikor a veszedelmesen himbálózó csónakban átfogta az ő nyakát. Most aztán hevesen meg is csókolja Eszter karját.

Az öreg Dani bácsiról sem feledkezett meg Korláthy. Célzásokat tett, hogy ő nem kívánna szigorú számadást Eszter vagyonáról. Így történt azután, hogy mikor az esküvő napja elérkezett, s Altorjay teljes díszben indult barátjéért, a vőfélyért. Korláthynál egy fiatal inas-gyerek nyitott ajtót Altorjaynak, s azt mondta neki, hogy Korláthy Péter elutazott. Ez egy kicsit különös, s bosszúsán ment menyasszonyához. A nappaliban találta Dani bácsit és a madame-ot. «Baj van!» — mondá bosszúsán. Azok ránéztek mind a ketten. Hát már tudja? Kiderül azonban, hogy dehogyan tudja. Eszter eltűnt. «Világos! — kiáltja a nevelőnő, — hogy Korláthy és Eszter együtt mentek el.»

Korláthy és Eszter megesküdték Pozsonyban, s aztán néhány nap mulva szépen hazajöttek. A képviselők klubjában találkozott Altorjay és Korláthy először; aztán találkoztak pisztolylyal kezökben s Altorjay megbeszélte. Ezzel egymásközt elintézték az egész dolgot. Korláthy költötte a feleségre vagyonát, mely különben is nagyon megolvadt Dani bácsi keze alatt. Údvarolt színésznőnek.

Egyszer megszólítja Altorjayt, a kivel megint jó barátok lettek: «Szeretted te valaha Esztert?» «Hisz el akartam venni!» «Hát vedd el!» «Talan bolond vagyok én, hogy miután a hozományt te költötted el, én most a pusztá asszonyt a nyakamba hagyjam varni.»

Egy pár nap mulva Korláthy eltűnt a fővárosból, fiatal feleségét elhagyva gonoszúl, és kifosztva. Egy hónap mulva Hamburgból kapott tőle levelet az asszony. Az volt benne, hogy: «én nem tudok szegény lenni ott, a hol úr voltam; légy boldog és menj férjhez.» Eszter nemcsak elhagyatottságba, de nyomorba jutott. Dani bácsi tudni sem akart róla. Volt Eszternek még az apjáról maradt vén inasa, az egyszer elmondta, hogyan szereznek pénzt az urak. Vesznek egy forintért cifra papirost, ráírják a nevüket, elküldik a papirost a bankba és megvan a pénz. Eszter sokszor aláírta az aktákra Szabó Dani nevét, egészen tudta utánozni. Aláírta most egy cifra papirosra is, kapott pénzt, és elment Hamburgba, hogy fölkeresse az urat. Hiába, nem találta meg, a pénze pedig elfogyott. Szeretett volna visszatérni, de az öreg szolgától levél érkezett, hogy baj van a váltó miatt, keresik. Ekkor megváltoztatja a nevét, Wild Marinak hívja magát, s tudván, hogy csinos, virágot árul nyilvános helyeken.

Egy estefelé a tengerparton hirtelen megszólítja egy női hang angolul: «Szép virágai vannak kisasszony.» Fölrezzent, s a hölgy felé fordult, ki egy férfi karján állt mellette. «Parancsoljon madame!» válaszolt francziául. A nő néhány thea-rózsát választott. «Fizesse ki», — mondá a férfinak. Eszter akkor vette észre, hogy a férfi a nő férje. Korláthy magyarul beszélt, a nő nem értette. Férj és feleség találkoztak adtak egymásnak. Korláthy azt mondta, hogy az a vén nő milliomos kisasszony, s rábizta magát, hogy tengeri fürdőbe kísérelje, mint orvos. Az orvosi honorárium épen elégséges lesz, hogy valamihez kezdjenek. Eszter elmondott férjének mindent a mi történt, a váltót sem felejtette el. Azzal váltak el egymástól, hogy Korláthy más-

SZÍVJUK KI HÁT A BÉKE-PIPÁT.

nap megint eljön, megbeszél, hogy mit tesznek. Nem jött el, hanem jött rendő, a ki elfogta Esztert váltóhamisításért, mert körözve volt. Altorjayból főispán lett, s a nemzeti kaszónban nagy a tekintélye. A galamb pedig ott ül a kalitkában. Hogy a vén angol miss kigyógyult-e — mellékes kérdés.

Ugyanazon egy mese négyszáz év előtti emberekkel és a mostaniakkal. Azok egymásnak ajándékozzák a menyasszonyaikat, ezek eleséltik az egymáséit, azok visszaadják hozományostul, érintetlenül, ezek elverik a hozományt és az asszonyt, illő sorrendben, t. i. előbb a hozományt.

Mire való is volt ez tőlem? — kérdi az író. — Nem tudom. Szinte bánom már. Ki akartam figurálni a régi írókat, a régi olvasókat és a régi könyveket, kiemelve ezzel a magunkéit. Kedvem telt eldefilozofálni önk előtt a régi és mostani embereket ugyanazon szituációban, hogy itéljenek felettük, kikben van több vér. Nagy hivatkozás volt, beismerem s szinte hallani vélem most büntetésül az önk csipős megjegyzéseit:

— Mit, vér? Az is csak tinta volt, ez is csak tinta. És a tintában egy csöpp vér sincs.

Mások talán így szólnak: — Ostobaság! Az alkotó természet több vért eresztett egy bolhába, mint az összes írók az összes hőseikbe.

— És ez igaz is. A laikusok felülnek, meglehet, azt jegyezve meg:

— Ugy, ugy, a mesék nem változnak, csak az emberek.

De a bölcselkedők megrázzák a fejüket: — Dehogyan, dehogyan, épen az emberek nem változnak, csak a mesék.

A mire idegesen mozdulnak meg a kritikusok: — Oh, oh, nem igaz, sem a mesék, sem az emberek nem változnak csak az irodalmi divatok.

És ez elképzelt megjegyzések tömkelegében, most már a csejnél teljesen elveszttem bátorságomat, hogy önök elé lépve, kérjem a szembeállított kettős történetből a konzekvencia levonását.

Nem, nem, inkább én vonok vissza mindent, mintsem hogy az utolsó szavammal is megtapossam a tiszteltreméltó, esinált virágokat, melyek egykor a nagyanyáink kalapjait ékesíték, habár egy csöppet sem hasonlítottak az igazi virágokhoz.

itták a magyar bort s felhevülésükben folyton énekeltek és táncoltak. A föld népe, melylyel sokkal jobban bántak, mint az osztrák katonák, elég szívélyesen fogadta őket, s mindez a meg nem szokott jó tartással együtt oly mély hatást tett a különben is mélabús természetű oroszokra, hogy nagyobb részük nostalgáiba esett, mely lelki betegség a testi erő hanyatlását is maga után vonta.

Az orosz tábornokok és törzstisztek mindent elkövettek a hangulat emelésére, s habár utóbb a borivást szigorú büntetés terhe alatt megtiltották, a baj napról-napra jobban terjedt. Miskolcon és ennek tájékán naponként 6—700 orosz katona halt meg. A tábori kórházakban a betegeknek huszadrésze sem fért el, kik alig két vagy három óráig tartó rosszullet után meghaltak. Ily módon alig tizenhárom nap lefolyása alatt majdnem 12 ezer ember veszett el. Ezt a

* A gyorsírók közt kiváló ritkaság Hewitt György ifjú amerikai, ki a „Phonetic journal” szerint mindkét kezének elvesztése után szájával tanulta meg Pitman rendszere szerint a gyorsírást és állítólag így is igen ügyesen gyakorolja.

* Érdekes bazárt tartottak közelebb Brooklynban jótékony célra. A bazár rendezésénél Shakspeare eszméjét vették alapul az ember hét korszakánál. Ennek megfelelően a bazár hét önálló csoportból állott. Az elsőkben a kisdedekre és csecsemőkre vonatkozó dolgok voltak együtt, a másodikban főképp gyermekjátékok, a harmadikban, hol virágoknak öltözött lányok árultak virágok uralkodtak, a negyedikben fiatal asszonyok háztartási dolgokat, az ötödikben „a windsori víg nők” mulattató dolgokkal szolgáltak, a hatodikban már emléktárgyak voltak, képek, könyvek és más effélé, és végül a hetedikben három öreg nővér jóvendöléseket mondott a szebb jövőt illetőleg.

* Rómában Augustus császár korában 1790 magánlakás és 46,602 bérlház volt.

Janyik Mátys eredeti rajza.

A HORTOBÁGYI ÁLLATKIÁLLÍTÁS. — A LÁTOGATÓK VONATÁNAK MEGÉRKEZÉSE AZ ÓHAT-KÓCSI ÁLLOMÁSRA.

„PALLIZIN TÁBORNOK.”

Az 1849-iki orosz invazionális sereggel Magyarországra jött és Miskolcon meghalt Pallizin orosz gyalogsági ezredes, — nem pedig tábornok, mint a lapok említették, — hullájának kiadatása vagy elszállítása tárgyában a mult napokban sokféle közleményt olvastunk, melyeknek nagyobb része nem felel meg a valóságnak. Pallizin ezredes 1849 június első napjaiban Grabbe orosz altábornagy hadtestével Arva és Liptómezőre jött és a megszállás második hetében Liptó-Szent-Miklósról Puskievics herceghez küldetett, ki akkoriban főhadiszállását Miskolcon tartotta. Itt aztán Pallizin alig két napig tartott betegeskedés után meghalt.

Gróf Simonich orosz hadseregi rendőrfőnök, nemkülönben Tsetykin orosz államtanácsos és főtörzsorvos emlékirataiból tudjuk, hogy az 1849-iki invazionális orosz hadsereg legénységének nagyobb részén — különösen az ó-oroszokon a *nostalgia* (honvágy) annyira erőt vett, hogy abból aztán különféle kórtünetek után fejtüpus, idegláz s utóbb kholera is fejlődött ki. A pálinkához szokott tiszták és legénység mohón

számot Tsetykin főtörzsorvos is csekélynek tartja, bizonyos azonban, hogy Miskolcon és ennek tájékán sokkal több orosz katona van eltemetve, mint a mennyi az egész hadjárat alatt elesett vagy megsebesült. Pallizin ezredes is ezen rejtélyes betegségben veszett el, mely akkoriban kor- és rangkülönbség nélkül iszonyú pusztításokat vitt véghez. Azon feszült viszony folytán, mely az 1849-iki hadjárat után Ausztria és Oroszország között beállott, sok előkelő orosz család meg volt abban gátolva, hogy a kórházban vagy a csatatéren elveszett hozzátartozói hulláját fölkeresse vagy hazaszállítsa s így egy-két eset kivételével a szomorú idő áldozatai most is itt nálunk, idegen földben alusznak az örök álmot.

EGYVELEG.

* Hirlapírónők társasköre alakult New-Yorkban, teljesen kaszinói jelleggel. A „Womans Press Club” csak oly nőket vesz fel, kik hirlapirással foglalkoznak. Elnöke Mrs. Croby, ki Jennie June név alatt már 30 év óta tekintélyes hirlapíró. Példájukat a londoni hirlapírónők is követni akarják.

* A szíjgyártók rendeznek Londonban most történeti kiállítást, melyben különösen történeti jelentőségű nyerges és lószerszámok lesznek láthatók, köztük egyiptomi és assyr munkák is.

* A ferrarai egyetem most ünnepelte meg fennállásának 500 éves jubileumát. Az egyetemet V. Albert astei őrgrof alkotta s két századon át Olaszország egyik legjelesebb egyeteme volt, de mióta Ferrarát 1593-ban az egyházi államba keblezték, az egyetem hanyatlani kezdett s jelenleg már csak mintegy 200 hallgatója van.

* Kolumbus lakóházát Ponticelloban az olaszok közadakozásból helyreállították s falára ilyen latin feliratot tettek: „Nincs ház, mely figyelemre érdemesebb volna, mint ez, melynek falai között töltötte Kolumbus Kristóf ifjúságát.”

* Az egyenes utcákat Khinában azért nem szeretik, mert az ördög, hitük szerint, mindig nyílegyenesen halad, ezért építik görbén az utcákat és a kőfalakat is.

* A pontusi mocsarakat Róma közelében ki akarják száritani s a talajt földművelésre alkalmassá tenni. A mocsár alig 10 négyzetmérföld, de kigőzöl-gése sokkal messzebb kihat s igen veszélyes, úgy, hogy már a régi rómaiak ki akarták száritani, de akkor ez nagyon kevésé sikerült.

A HORTOBÁGYI KIÁLLÍTÁSRÓL.

Irtó Szívós Béla.

Lázás gyorsasággal halad a világ előre. A civilizáció ellenállhatlanul elfoglal, betölt minden tért; a városok falai közül szétterjed hegyekbe, völgyekbe, sivatag pusztákra. A romantika utolsó napjait éli.

Ime, vasut szeli már át az ő Hortobágyot is,

szundikálásából a vonatok zörgése, s nagy lomhán szárnyra kelve, búsan odább repül.

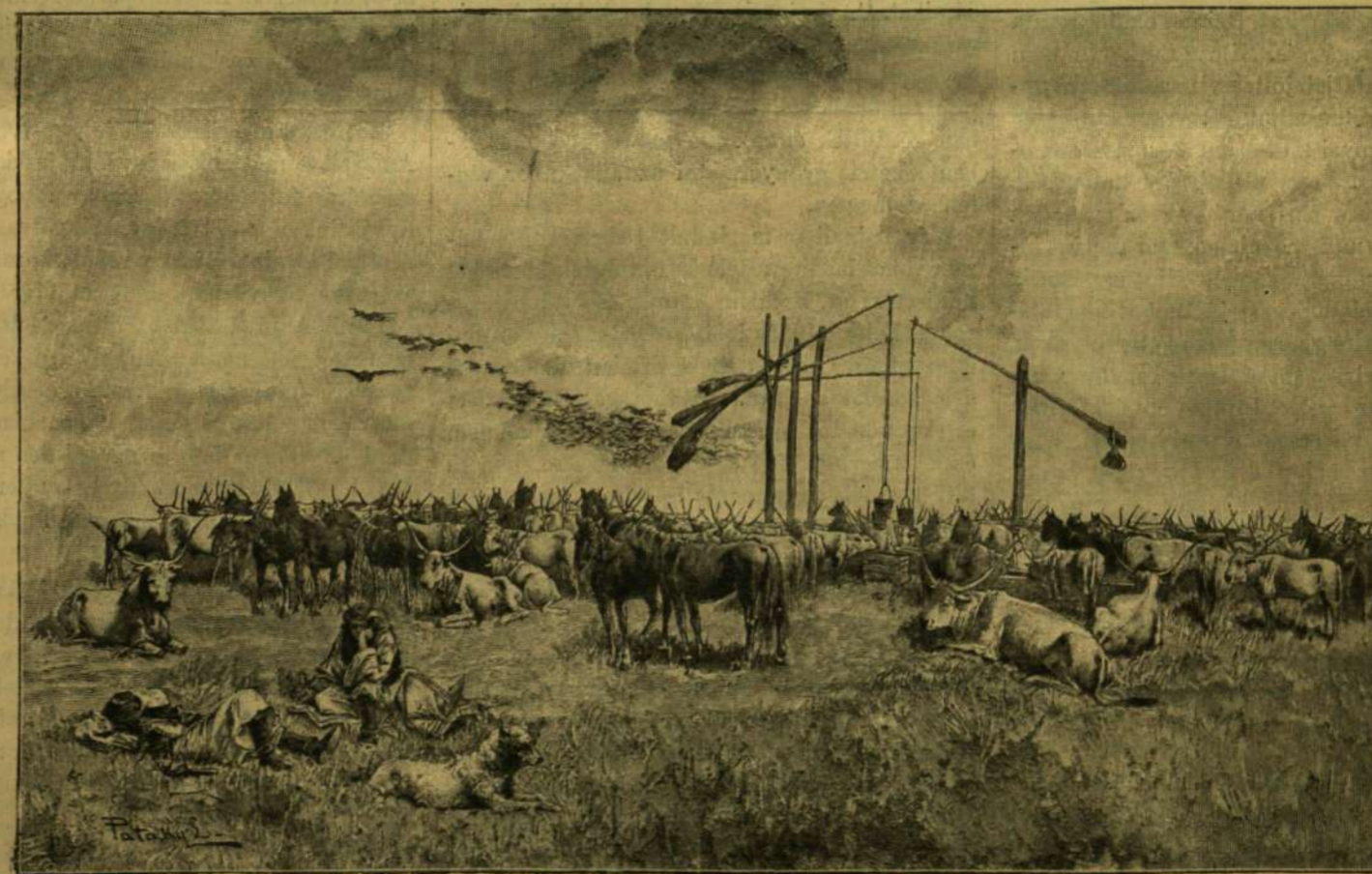
Nem tetszik a dolog a komor, füstös nyaku bikának sem. Hiszen eddig ő volt a pusztán az első tekintély, haragos bömbölésétől rettegett minden, s ime, most ide tolakszik egy idegen vetélytárs, a melyik gőzt, tüzet, füstöt lehel, s nagy kényesen tüsszögve, pöfögve dübörög végig az ősi legelőt, mintha övé volna az egész pusztaság.

nyakát megfeszíti, s bömböl, mint valami fiók-mennydörgés: ide gyere hát, ha legény vagy, lássuk, ki az úr széles e pusztában! De hiába mereszti vérben karikázó szemeit a szörnyetegre, hiába hasgatja kihívás jeléül a szikes mezőt hegyes szarvaival: a vasbika nem akar csatának állni, hanem egy hosszút füttyent s nagy füstölögve gyorsan tovább robot. Nyilván megszeppen. «Gyáva!» bömböli a boszús Kormos, s megvetőleg hátat fordítva a futó vetélytársnak,

HETES FOGAT.

Janyik Mátys rajza.

KÉPEK A HORTOBÁGYRÓL. — DELELŐN.

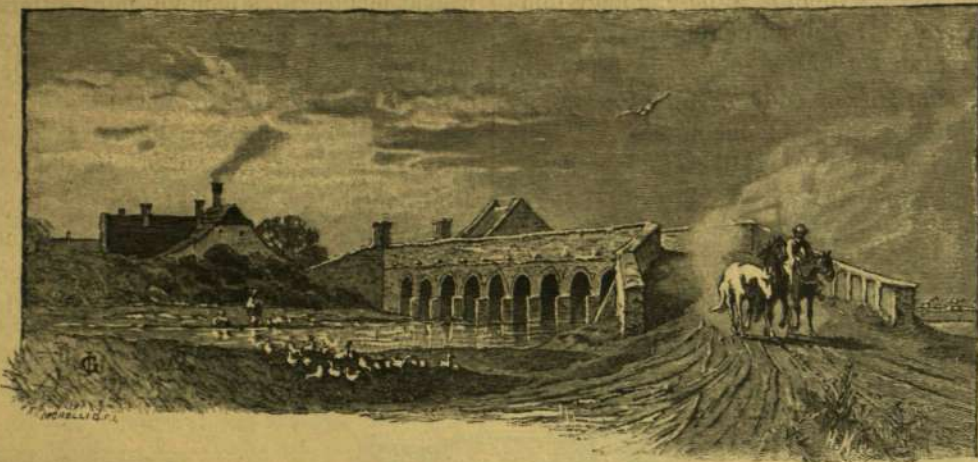
Patay László rajza.

fenséges csendjét vonatok dübörgése, füttyöngése zavarja. A mozdonyok füstje lomhán gomolyog a pusztai levegőben, s a kéklő magasságban szálló daru szomorún kurjant a köszénfüst idegen illatára. Hiszen ez az egy hazája volt még szegény darunak, máshonnan rég kiűzte az eke, s most már ez utolsó menedékeről is zavarja a gépek füstje, moraja, süvöltése. Szegény, nehézkes tűzok, ez sem hűsölhet már nyugton a haragos-zöld sás közt; felriasztja

Bántja ez a Kormost nagyon, kivált mikor azt a boszantó, kihívó füttyöngést hallja, a mitől borjúk, tehének, gyengébb szívű tinók ijedve szaladnak beljebb a pusztába. Hát van, a ki Kormost boszantani meri, vagy tán még támadni is akar az az idomtalan szörnyeteg? De hiszen Kormos ugyan meg nem hátrál senki fia előtt, ha mindjárt vasból van s tüzet hány is. Nem! kész elfogadni a harcot életre-halálra. Kiáll a megriadt gulya szélére, szörnyű vastag

méltóságos lassan, mormogva ballag a szétriadt gulya után.

Az öreg gulyásnak sincs inyére a sor sehogysem. Minek az a vas szekér a Hortobágyra! Hát nem elég, hogy az ember már egy rúgott borjút sem adhat el passzus nélkül, s még ha egy-egy tinó kerülne is, olyan nagyon tűzik-fokozzák: hogy és miként? Az állatorvos is minden lében kanál, ő nála nélkül még csak egy szopós borjúról sem lehet már lerántani a subát. Osztán

A HORTOBÁGYI HD.

Greguss János rajza.

most meg már ez a vas masina, a mi szent eszik! Hej, hova lettek a régi jó idők, mikor még... No, de hiába, ez már így van. Elvész a világ, elvész!

Csak a délibábót nem zavarja a vasút. Szint-úgy fízi nagyszerű játékaikat most is, mint hajdanában, mikor még nyikorgós szekereken döcögtek keresztül szepegő pesti kalmárok a tejjel épült nagy hid-on, s nyalka lovas betyárok futottak versenyt a pusztai szellővel. Sőt megtréfálja e játszi tündér magát a gőzöst is: oda varázsolja egy végtelen, hullámzó, csillogó tenger közepére, csinál belőle hadihajót, várát, rohamra menő hadoszlopot, aztán megkapja: felfordítja fenekestől s felhajtja jól a csillámló levegőbe, hogy a lába sem éri a földet. Úgy kell neki, minek toladódik a pusztá szent magányába!

De ime, egyszer csak egész csapat csodálatos lovag bontakozik ki a gőzös csalképe alól, s egyenest erre fele tart, szinte hallik lovaik tüsszögése, csobogása is. Mi ez? Csak tán nem a Szejdi pasa tatárjai jöttek vissza, kik a hortobágyi falvakat elpusztították! Avagy tán a régi hajdúvitézek árnyai tüntek elő a szomszéd Szoboszlóról, hisz a lovas alakok oly különösek. Vagy tán a gyors paripájú betyárok termettek elő újra, mert nini, az alakok már megint inkább ilyesmit mutatnak, még szintúgy látszik borjú-szajú ingeik lohogása is. De hát sem tatárok, sem hajdúvitézek, sem nem betyárok azok, hanem csak néhány hosszú szőrű magyar juh, a mit egy juhász tereget kampós botjával. Hogy hová? Nem tudni, csak az a bizonyos, hogy maga mindjárt beül a csárdába, mert annak tart egyenest, s el is dalolja meg ma vagy kétszer hogy:

„Hortobágyi kocsmárosné, angyalom,
Adjon ide egy iteze bort hadd iszom!”

De hadd mulatozzon a derék férfi, hiszen nemcsak a kényes gulyásnak, csikósoknak áll a világ! Majd el is boroztat ő lassacskán, nem kell félteni: nem első dolga, sem utolsó.

A délibáb meg csak játszat, játszat tovább. Ni, ott égett sor palotát rezegett az izzó levegőben, amott meg felveti a delelő gulyát két sorjában is, aztán pedig belefulasztja egy csillámló vizű tengerbe, s a hol az elébb csodás lovagok, paloták, hajók, várak, kastélyok váltakoztak, most ott nincs egyéb egy nagy, nagy hullámzó, csillogó vízőnnél!

A mult június hó 14-én ugyancsak akadt a délibáb tündérének mit felvetegetni, csak győzte legyen! A darvak, tüzokok, vén gulyások, vitéz Kormosok pedig még jobban gondolkozóba eshetek a világ sorja felett; de nem is csuda, mert olyasmi ment végebe a vén Hortobágy ősi síkjain, a milyen még nem hogy itt, de mástól is aligha esett valaha.

A mondott napon ugyanis a debreczeni gazdasági egyesület kiállítását rendezett 25 éves fennállásának megünneplésére. És milyen kiállítást! Nem olyat, mint a többi szokott lenni, a hol összehajtanak pár száz állatot egy kis összevissza korlátozott szűk területre, hanem hát Debreczen kiállított vagy 60,000 darab jószágot egy 60,000 holdas területen.

Ez már aztán kiállítás! S hogy még különb legyen: hát vasutról lehetett végig nézni az egész xerxesi marha-tábor. Ott voltak felállítva végtelen hosszú sorokban, a vonal mentén a nyertő ménesek, fejlő gulyák, félénken bégető birkák s közönyösen rőfögő disznó-nyájak, óriási hatalmas falkákban mind; egyből-egyből másutt 5—6 nyáj is kiszakadt volna. Mindeniknél ott állottak a czifra-szűrés, bronzszinre sült pásztorok, mint valami tábor-kar s példás rendben tartottak négy lábú dandáraikat. A vicinális vasutaknak különben is vérükben van, hogy mentől lassabban szeretnek döcögögni, hát most meg, hogy jó ürügy is volt rá, a mi derék vonatnak a lehető legesendesebben gördültek előre, minélfogva teljes mértékben lehetett gyönyörködni az állat-tábor végtelen tömegében.

Már hajnalban megindult Debreczenből három vonat is, dugva tele közönséggel, közte két miniszter: gr. Bethlen András és Josipovics, s velük Fejér Miklós földmívelési miniszteriumi államtitkár, Tormay Béla miniszteri tanácsos s a közelet sok más kitűnősége. Reggel oda értek a vonatok a Hortobágy állomásra, hol nem csak taracsok fogadta a vendégeket, hanem kisüstön fött papramorgó is, pórez, szalonna és foszló cipő kívánatos társaságában.

Mire azonban a vonatok megérkeztek, már akkor ott volt a debreczeni derék czivis-polgárok jó része. Még az éjjel útnak indultak ezernyi ekhós szekéren és egyéb járművön s már ekkorára olyan hatalmas szekértábor ütöttek, hogy akár az Attila hadához oda illett volna; a mely csakugyan táborozott is e tájon valamikor.

Reggelizés után tovább döcögött a vonat Ohat-Kócsra, onnan folyvást viczánkoló ménesek, óriási gulyák közt nem sokára megint visszazárta a Hortobágyra. Itt már szellős sátrakban

meg is volt terítve ebédre, nem kevesebb, mint 1000 vendég számára, pedig még ezenkívül a laczkonyhákban, fonatosos sátrakban vagy 2000 ember szándékozott ebédelni, míg a legnagyobb rész jobbnak látta a maga ekhós szekerein kotyogtatni a hazuról hozott holmira a csikóbőrös kulacsot.

A csárdához nem messze ahözértő pásztor-emberek főzték nagy komolysággal ropant bográcsokban a pompás illatú gulyásos húst, vagyis némelyek szerint „gulyás”-t. No hiszen, hogy ha a gulyások valamelyik lapból ilyesmit olvasnak — mert olvasnak — bezzeg nagyot néznek s szerbe-számba szedik magukat menten, hogy ugyan ki hiányzik közülök. Mert ő szerintök, a kik tudnak magyarul, „gulyás hús” csakis valamelyik szerencsétlen társukból készülhetett volna. No, de hát nem hiányzik még csak egy bojtár sem, minélfogva nem is főzött ott senki „gulyás”-t, hanem „gulyásos”-t, a miben pedig mégis csak van egy kis különbség.

Mig a kékgatyás szakácsok rotyogtatták, pirították az ebédre való húst s fordított kását, addig gróf Bethlen miniszter kiosztogatta a díjakat, nyájasan szóba állva a kitüntetett pásztorokkal. S ezt a leereszkedést, nyájasságot olyan természetesen találták, olyan nemes méltósággal fogadták a pusztá ez egyszerű barna gyermekei, mint a kiket az kétségtelenül megillet. S mindenkor tisztelettel is veszik ugyan a felebbvalók megszólítását, de alázatosan nem gőnyedeznek, s becsületen, kemény vonásaikról egy percre sem tűnik el a nemes, büszke önérzet, bárkivel beszéljenek is.

Azonban egyszerre csak megszólal a taracs s három dörrénis jelenti, hogy kész az ebéd, tállás következik. Két-két pásztor emel a vállán egy-egy bográcsot hosszú rúdon, míg a harmadik egy óriási vaskanállal osztogatja nagy bőven a pusztai eledelt.

Ebéd után csikós- és juhász-verseny volt. Amazok természetesen lovon, a juhások pedig számon futtattak. Hej, hogy lobogott nyalka csikósaink az a kék ing, kék gatyá, apró, nagy sörényű lovaik csak úgy repültek, mint a kilőtt szárnyas nyilvesszők, a szem alig bírta őket követni. A juhásokban is meg lett volna a jó igyekezet, de hát a szamarak másként gondolkodtak, s mivel meleg is volt, de különben sem dicsvágyók, hát jobbnak látták biz ők lemondani az „éljen”-ekről s egyszerűen nem futottak, legalább egyrészként ilyen bölcsen tett, nem hajtván a hátuljokon ullen gazdának sem szép szavára, sem kampós botjára.

E versenyenyl azután bevégeződött az emlékezetes kiállítás, a vonatok újra füttyöltek s indultak, a számtalan ekhós szekér is egymásután csapatokként felkerekedett s végtelen hosszú sorokban vigan kocogott a hazafelé vezető úton, míg végre a felvert szikes por az utolsó is eltakarta s az ősi pusztá megszokott csendesége újra helyre állott.

GULYA.

Jantyk Mátyás rajza.

EGY AMERIKAI LAP AZ OSZTRÁK-MAGYAR HADSEREGRŐL.

A Londonban és New-Yorkban megjelenő Harper-féle havi folyóirat legutóbbi füzetében a volt közös hadügyminiszterrel, báró Kuhn tábornagyotól terjedelmes cikket közöl, melyben az osztrák-magyar hadsereg mostani szervezetét, létszámát és hadászati beosztását ismerteti. A közlemény leginkább a külföld számára van írva, melynek az osztrák-magyar seregről többnyire nagyon hiányos fogalmai vannak. E közleményből az érdekesebb részleteket, valamint a nagyon sikerült rajzokat érdekesnek tartjuk olvasóinknak is bemutatni.

Az 1866-ik év szomorú eseményei után, — írja b. Kuhn tábornagy, — az osztrák-magyar monarchia katonai rendszerében gyökeres reformok váltak szükségessé. Az új szervezés alapját a porosz rendszer lön elfogadva.

A sereg fővezényletét Ő Felsége, az uralkodó tartotta fenn magának, őt illel a hadizenet, valamint a békekötés kizárólagos joga. A politikai dualizmus, a monarchiának két különvált államra való felosztása nagy befolyást gyakorolt a monarchia katonai viszonyainak rendezésére. A hadsereg igazi ereje: a sorhad, teljesen unifikálva van s mint ilyen az uralkodó parancsa alatt áll, de az utjonozás a két állam törvényhozó testületeinek jogkörébe tartozik. A hadügyminiszterium a legfőbb katonai felhatalom, de ezenkívül a monarchia mindkét felében nemzeti honvédelmi miniszteriumok vannak, melyek a honvédség és a népfelkelés ügyei fölött rendelkeznek. A még megoldatlan nehézségek közé tartoznak, melyek a hadsereg szervezésének végleges befejezését kérelmetlik, az egységes vezényleti nyelv, továbbá a magyar honvédség föltétlen alkalmazását kizáró jog. Katonai szempontból nagyon kívánatos lenne, ha e nehézségek mielőbb megoldatnának, mit azonban a mostani politikai viszonyok közt nem egyhamar várhatni.

A hadsereg 14 hadtestbe van felosztva, melyek a monarchia különféle részeiben állomásoznak. Egy gyalogsági hadosztályt rendszeresen két dandáról vagyis 14—15 gyalog zászlóaljából, három vagy négy lovas századból, egy tüzérségi osztályból, — 24 ágyúból, — továbbá a megfelelő műszaki csapatokból és szekerészetből áll. A lovas hadosztály, — két lovas dandár, — négy lovas ezred, egy lovas tüzér-osztály s a hozzávaló segédcapatok.

Egy hadtest rendszeren két vagy három gyalog hadosztályból, két tüzér osztályból (48 ágyúból s a kellő számú műszaki csapatokból, stb.) áll. A hadsereg beosztása béke idején harmincz gyalog hadosztály, négy tüzérségi hadosztály (Lemberg Jaroslav, Krakó és Bécs), hatvanhárom gyalog dandár, kilencz hegyi, tizenkilencz lovas és tizennégy tüzér osztály. A területi rendszer azért nem lehet egységes, mivel a politikai határokról való tekintet annak teljes keresztülvitelét megakadályozza.

A fegyvernemeket illetően a gyalogság: 102 ezredből áll; egyenként négy tábort (48 ágyúból) összesen 408 tábort zászlóalj, 102 pól-zászlóalj 7300 tiszttel, 145,000 emberrel és 500 lóval. Háború idején ezen létszám sokkal nagyobb, mert akkor 11,200 tiszttel 496,800 ember és 5800 ló vonul ki a táborba a gyalogság részéről. Ehhez járulnak a vadász-zászlóaljak, számszerint 42 tábort zászlóalj, 42 pól-zászlóadal = 1150 tiszttel 55,400 emberrel és 1730 ló. A gyalogság, valamint a vadászok 8 milliméteres Mannlicher ismétlő puskákkal vannak ellátva, melyeknek rendes lőtávola 2500 méter. A gyalog katona 100 töltényt visz magával, mi, tekintettel az ismétlő fegyver különös használatára, nem felel meg eléggé a célznak.

A lovaság — 42 ezred — nagyobb része a könnyű lovasághoz tartozik, a mennyiben 16 huszár-, 15 dragonyos- és 11 dzsidás-ezredet foglal magában, melyek közül legfeljebb a dragonyosokat lehetne a nehéz lovasághoz számítani. A porosz rendszertől eltérően a dzsida még a dzsidásoknál is eltöröltetett, míg ellenben Németországban az egész lovaság ezen fegyverrel lön ellátva. A jövő feladata lesz e merev ellentétet jó vagy rossz oldalal érvényre juttatni. Egyelőre kétséget nem szenved, hogy a négyféle fegyverrel (dzsida, kard, karabély és forgópisztoly) ellátott lovas katona, — kinek mindenekelőtt még paripáját is kézben kell

tartania, — nehezen fogja a harc mozzanatához illő fegyvert mindig eltálatni.

Az osztrák-magyar lovaság hadi létszáma 252 tábort és 42 pól-zászlóadal, 2600 tiszttel 69,200 emberrel és 68,600 lóval. A lovaságot illetően bátran mondhatjuk, hogy ehhez hasonlót egyetlen egy sereg sem képes felmutatni, a mi pedig a legénységet s ennek főtisztai karát illeti, még a legszigorúbb, — de igazságos, — kritikus sem fog bennük gáncsolni valót találni. E helyütt megjegyezzük, hogy a lovasági rendszer kiegészítése az új löfegyver használatához mérten halad.

A tüzérség tábort és vár-tüzérségre oszlik. A tábort tüzérség tizennégy hadtest ezredből, huszonnyolcz nehéz üteg-osztályból és egy tiroli hegy-ütegből áll. Háború idején a sereg tábort tüzérsége 1750 kilencz centiméteres, 96 nyolcz centiméteres, 72 hét centiméteres ágyúval, 1900 főtiszttel, 76,400 emberrel, 64,600 lóval és öszvérrel rendelkezik. A vártüzérség, mely erődített helyek védelmére és támadására használják, háborúban 90 századdal — 640 tiszttel, 21,700 emberrel és 100 ló vonul ki.

Az ágyúk anyaga acél-bronz, melyet feltalálójá után Uchatius-bronznak neveznek. Ez anyag sokkal rugóknabb s a löpor hatásának inkább ellentáll, mint bármely más vegyület. Uchatius tábornok titkát eddigelé másutt nem voltak képesek utánozni, s így Ausztria-Magyarország tüzérségére nézve nemcsak, az a külföldre nem szorul, hanem tulajdon iparágait is támogathatja.

A műszaki csapatok, utászok, hidászok és árkászok szervezete a lehető leghelyesebb, s alig hiszszük, hogy ezek bármely európai seregben célszerűbben lennének rendezve. A vasuti és távúri ezred (110 tiszttel és 4800 emberrel és 350 ló), melynek feladata háború idején vasuti vonalakat építeni, ezeknek forgalmát vezetni, vasutakat szétrombolni, távúri- és telefon-vezetéseket a tábort sereg számára készíteni, stb.

A szervonatot (Train) illetően ennek óriási teste jelenleg a hadi budgetben rengeteg nagy számmal van jelezve. Kevesen tudják, hogy mozgósítás alkalmával a sereg szervonatai 1100 tiszttel, 45,300 emberrel, 50,200 loval és 5000 öszvért vesznek igénybe, vagyis nem sokkal kevesebb lovaságot, mint a tábort lovaság. E bajon a katonai konzervek, valamint a lótagy egyszerűbb csomagolása idővel minden esetre segíteni fognak, de jelenleg a szer-vonatot nem lehet nélkülözni. Magától értetődik, hogy béke idején annak létszáma igen csekély, a mennyiben csak 327 tiszttel, 2535 emberrel és 1527 loval foglal magában.

A monarchia két felének honvédsége a tábort seregtől különválva vezényeltetik s csak mozgósítás esetére foglalja el helyét a hadtestekben. Mig a Lajtán tuli honvédség szolgálati nyelve német, a magyar honvédség magyar és horvát nyelven vezényeltetik, az utóbbi nyelven egy lovas ezred és két gyalog-ezred.

Az osztrák honvédség (Landwehr) 92 zászlóaljból és 6 lovas ezredből áll.

A magyar honvédség létszáma 28 gyalog- és 10 lovas ezred.

Valamint az osztrák, úgy a magyar honvédség béke és hadi létszáma nincs bizonyos meghatározott számhoz kötve, mivel a sorhadban szolgálati idejüket kitöltött legénység utóbb a landwehrhez, illetőleg honvédséghez jutván, az időközben meghalt vagy szolgálatképtelenné vált emberek számát csak megközelítőleg lehet megállapítani. Némely magyar honvéd-ezred mozgósítás esetére rendkívül erős létszámot fog mutatni, míg viszont gyengébb csapatok is lesznek. Ezeknek kiképzése sok nehézséggel fog járni, miért is kívánatos lenne, ha a területi rendszer az egész sorhadban, ép úgy mint a honvédekénél, életbeléjen. A népfelkelés első osztálya 808,000 emberrel, a második pedig 440,000 emberrel áll. A honvédek a második osztályban 2,390,000 emberrel és az egész lakosság hat százaléka képezi. Ide a megszállott tartományokból (Bosznia és Hercegovina) rendes utjonozás útján besorozott bensülötöket nem számítottuk, habár az ezekből képezett nyolcz zászlóalj nem megvetendő toldalek. Ezen tartományok birtoklása jogezimének eldöntésével az osztrák-magyar hadsereg háború idején legalább is 50 ezer jó katonát nyerend.

Képeinkre való tekintettel még csak a császári és királyi testőrséget akarjuk felemlíteni, mely a magyar gárda s egy lovas testőrségi század kivételével, három századból áll, s ezekben leginkább tiszték teljesítik az uralkodó személye körül a belső szolgálatot.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Galamb a kalitkában. Ez címze Mikszáth Kálmán legújabb könyvének, mely Singer és Wolfner kiadásában jelent meg, díszesen kiállítva, Kiss, Linek és Mühlbeck rajzaival. Lapunk mai számba kivonatban ismerteti az érdekes könyvet, melyben az írónak nemcsak egészséges humora pezseg, hanem szatira is. Különben már maga az a jó ötlet is, hogy ugyanegy történetet kétszer mond el, — egyszer a mint négyszáz év előtt, másodsor a hogy napjainkban történetelt, — éles szatirja a modern erkölcsöknek. Bizonyos, hogy ép oly kelendő és szívesen olvasott könyv lesz ez is, mint Mikszáth egyéb művei, melyekből új és új kiadások érik egymást. A csinosan kiállított kötet Singer és Wolfner kiadásában jelent meg, s ára 2 frt, díszkötésben 3 frt 20 kr. — Mikszáth Kálmán, ki jelenleg a Vasárnapi Ujság számára írt elbeszélése (Páva a varjuval) befejezésén dolgozik, jelen kötetének szerkesztőségünkhez küldött példányára a következő sorokat írta:

„Nagy Miklós katonaként
szorgalmas munkáért
Mikszáth Kálmán”

Közlémények. Irta Tóth Pál. Budapest 1892. A kötet meglepi az olvasót rendkívül díszes kiállítással; de nem áll e tekintetben magában, korunk divatja hozza így. Ma már harmad-negyed rangú költők munkái pazarabb díszlet kerülnek a könyvpiacon, mint egy negyedszázaddal ezelőtt Arany Jánosnak örök éltű remekai. Tóth Pál is hódolt a divatnak; de csak ennyiben, mert különben nincs benne semmi modern, nincs semmi a századvezérlésből és különözökéséből; a régi tisztas oltárokon áldoz, igaz hittel, erős meggyőződéssel. Vallásos kedély, ki hisz a kinyilatkoztatott vallásban s kinek lelkiét azonfelül a nagy természet és saját boldog kis világa, a család, vallásos ihlettel tölti meg. Van sok hazafias verse, de a haza határain túl is fölkeresik rokon-szenyével a szabadságrért küzdő népeket; megénekli Plevnát s külön Ozmán pasát és az elgáztolt Franciaországban egy-egy ládbobbantással hadseregeket teremtő Gambettát. Verseiben a csendes elmélkedő elem a túlyomó; e tekintetben is hasonlít Tompához s nem egyszer, mintha Tompának gyenge, elhaló visszhangja volna. Nincs valami sok formaérzéke, nemcsak a belső forma, az alakítás titkát nem érti, hanem a külfomat is bilensként vonssolja. Néha ugyan elég jól versel, de gyakran a verselés legkezdtelegesebb szabályait is megsérti. Ez egyik fő oka, hogy fordításai (pedig van elég a kötetben) nem sikerültek, csak halvány, színtelen másolatok; kivált ha összehasonlítjuk jobb fordításokkal, kitűnik, hogy Tóth Pál mennyire nem értett a feladatára. A kötetben külön ciklust képez „A mult dalából” című alatt, 10—12 szerelmi dal és egy nyolcz szakaszából álló hosszabb költői beszély. Mutatványul a gyűjteményből álljon itt egy leíró költemény:

Alföldön.

Zöld vetés közt kanyargó út
A Tiszához messze elfut,
Tavaszeső porát verte
Felhőként nem száll megetté.

Tiszta a lég; a kőd, pára
Elszállt, a nap sugarára.
Ott a kékül Mátra ormán
Szállt, pihent meg nagy mogorván.

Tiszta légben ide látom
Verőfényes láthatáron
Erdős falu fehér tornyát:
Fényes felhő azt gondolnád.

Fejebb száll a nap az égbe,
Melegén sít a vidékre.
Erdő, falu vízben ázik,
A délibáb vele játszik.

Kövér a nyáj legelője,
Mostan hajtják deléltre;
Messez halik a kolompja
Futó szellő el-elkapja.

Le-lehajlik a kút gémje,
Nem kell nézni igen mélyre:
Könnyen húzza a kis bojtár,
Czifra szürben a ki ott jár.

Falu végén levágtat fát,
Gólya-család lakik rajta,
Védi egy-két megmaradt ág,
Hogy a szelek el ne hordják.

Le-leszállnak az öregek,
S hol a béka ümög, brekeg,
A zöld mezőn, vizes réten
Sétálgatnak nagy kevélyen.

Szomszédja meg a kéményen
Rakott fészket réges régen;
Ős lakója már a háznak,
Gazda, gyermek rá vigyáznak.

Susog a nád, loccsan a tó
Végig szánja a halkapó.
A tó partján bibicz kiált,
Kánya úzi a kis sirályt.

Susogó nád torzsa tövén
Köt a szárcsa, ruca, gödény;
Alkonyattájt messze hallják
Bölbombika tompa hangját.

Nyugszik a nap, a kék távol
A nap tűzében ég, lángol,
Zendül a tó bús éneke...
Hallgat a táj s alszik vele.

Álarcz nélkül, egy kötet elbeszélés és rajz Sas Ede vidéki hírlapiról, ki először lép a közönség elé könyvvel. Nagy-Váradon jelent meg s Iványi Odón írt a kötet elé bevezető sorokat, kiemelve a fiatal írónál, hogy az élő társadalom tényével, a jelen napok «emberi dokumentumaival» foglalkozik. Kisebbségben a legterjedelmesebbtől nyerte a címet («Álarcz nélkül») az egész könyv, de a cím másképpen is ráillik a szerző intencióira, hogy t. i. az életet fesse, álarcz nélkül. A szerző megfigyelése élnék és jellemző, s könnyen ír, olykor röviden és határozottan; az alakok megrajzolásához is elég vonással rendelkezik. De máskor meg bőbeszédű. Észjárásán, felfogásán látszik, hogy még fiatal ember, a ki az életnek csak színeit ismeri. Könyve azonban félreismerhetetlen írői tulajdonok bizonyossága.

Az «Ember tragédiája» Bécsben. A kiállítási színházban június hó végeig folyvást nagy közönség előtt és fokozódott hatással játszották a hamburgi színház Madách «Ember tragédiáját». A pártját ritkító fényes kiállítás Bécsből a prágai cseh színházba vándorol, hol már készülnek Madách műve előadására. Ősszel a darabot a berlini Lessing-színház veszi elő.

A berlini «Börsen Courier» a bécsi előadásról cikkezve, megjegyzi: «A mily örvendetes, hogy a kiállítási színházunk köszönhetjük, hogy megismerjük Madách nagyszerű művét, az «Ember tragédiáját», ép oly sajnálatos másrészt, hogy a dramatizált világbólselet a megrázó részletét, melyet a pesszimizmus énekek énekeinek lehetne nevezni, nem mutatták be már előbb finomabban árnyaló, mélyebbre ható előadásban.» A cikk írója csak a főbb szereplőkről emlékezik meg elismeréssel; egyébként sokban kifogásolja az előadást.

A honfoglalás történetének kütfői. A tud. akadémia történelmi bizottságában nagyban folynak az előkészületek a millenniumi kiadásokra s remélhetőleg a mű előtanulmányai még a jövő hó folyamán sajtó alá kerülnek. A keleti kütfőket Kun Géza gr. vállalta el, ki már hozzá is látott tanulmányához. Ugyancsak a történelmi bizottság elhatározta, hogy a Rákóczi-család levéltárát is közé teszi, melyre vonatkozólag a legtöbb adat az orsz. levéltárban s Erdődy István gróf főlovászmester vörösvári levéltárban van. Ez adatok összegyűjtésére közelebb Nagy Gyula bizottsági tag utazik le Vörösvárra.

A király-himnusz. A király-himnuszra hirdett pályázatra az országos dalár-szövetkezethez 182 mű érkezett, ezekből csak 12 mutatkozott figyelemre méltónak. Ezeket elküldték a dalegyütteseknek, hogy hármat válasszanak ki. A legtöbb szavazatot — 56 taggyűlési szavazás után — a következő három mű nyerte: 116. szám «Szikla, róna, tenger, büszkén visszazengje»; 12. szám «Egyszerűség» és 166. szám «A magyar nemzetnek» jellegű. Ez a három himnusz kerül az országos ünnepélyen előadásra s csak ez után dönt végleg a jury a pályadíjt illetőleg. A többi 179 pályamű visszavehető az egyesületi titkártól, Erney Józseftől (VII. kerépesi út 24.).

Papi adomák. Babik József egri áldozópap, ki már két kötet papi adomát adott ki, most harmadik gyűjteményét is bocsátott közre. Címe «Novicius Gaudencius» s az alsó papság köréből tartalmaz józsu ötleteket. Az adoma-gyűjtemény Frater Jozefus adomáit (Lehoczky József orosházi lelkes tréfáit), a a rajta megessett mulatságos történeteket, ötleteket közli első szarban. A 288 lapra terjedő kötet Egerben jelent meg s ára 1. frt 50 kr.

Előfizetési felhívás. Zempléni Árpád, kitől lapunk is több sikerült költeményt közölt, előfizetést hirdet költeményeinek második bővített kiadására. A kritika által is elismeréssel fogadott kötet egy év alatt elfogyott. E biztatásra a szerző újabb verseivel bővített kiadást rendez, melyre 50 kr-ával, díszkötésre 1 frt 50 krajczárjával nyit előfizetést. A megrendeléseket augusztus elsejére kéri beküldeni neve alatt, Budapest, Rökk-Szilárd-utca 19. sz.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A felvidéki magyar közművelődési egyesület az évi közgyűlését Lőcsén augusztus hó 6-án déli 6 órakor tartja meg. A felvidéki egyesületbe újabbban gr. Zichy Edmund és Hagara Viktor, mint alapító tagok 200—200 forinttal léptek be.

A horvát tudományos akadémia. A bán a horvát országgyűléshez törvényjavaslatot nyújt be, mely szerint a Strossmayer püspök által létesített délszláv

HORTOBÁGYI NÉPALAKOK.

A LÓKIÁLLÍTÁSBÓL.

Jantyk Mátys eredeti rajza.

KÉPEK A HORTOBÁGYRÓL. — A GULYÁSOK GULYÁSOS HÚST FŐZNEK.

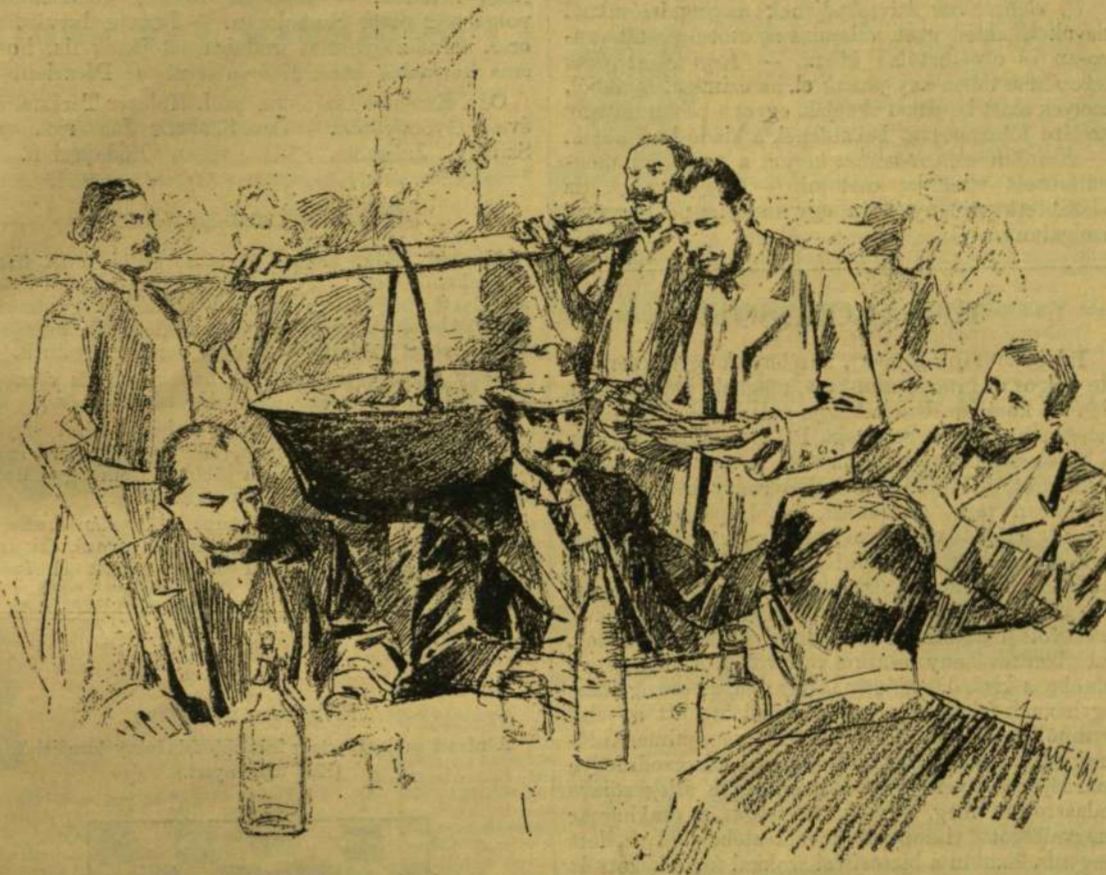
akadémia horvát királyi tudományos akadémiaivá volna átalakítandó. Természetes, hogy ez által az akadémia tudományos céljai érintetlenek maradnának.

MI UJSÁG?

A nagyváradi ünnepélyek. Szent László király emlék-ünnepét és Nagy-Várad a török uralom alóli szabadságának kétszázadik évfordulóját nagy ünnepélyekkel és fényesen ülte meg Szent László városa

Jun. 26-án kezdődtek az ünnepélyek és 29-én értek véget. Sok kitűnőség és előkelőség gyűlt össze Nagy-Váradon, s élénk mozgalom uralkodott e napok alatt. Várták a hercegprímás megérkezését is, de gyöngéledése miatt nem mehetett el. Az ország főpapjainak egy része azonban megjelent. A város fel volt lobogóva, s a vasutak minden érkező vonata nagy számu idegent vitt oda.

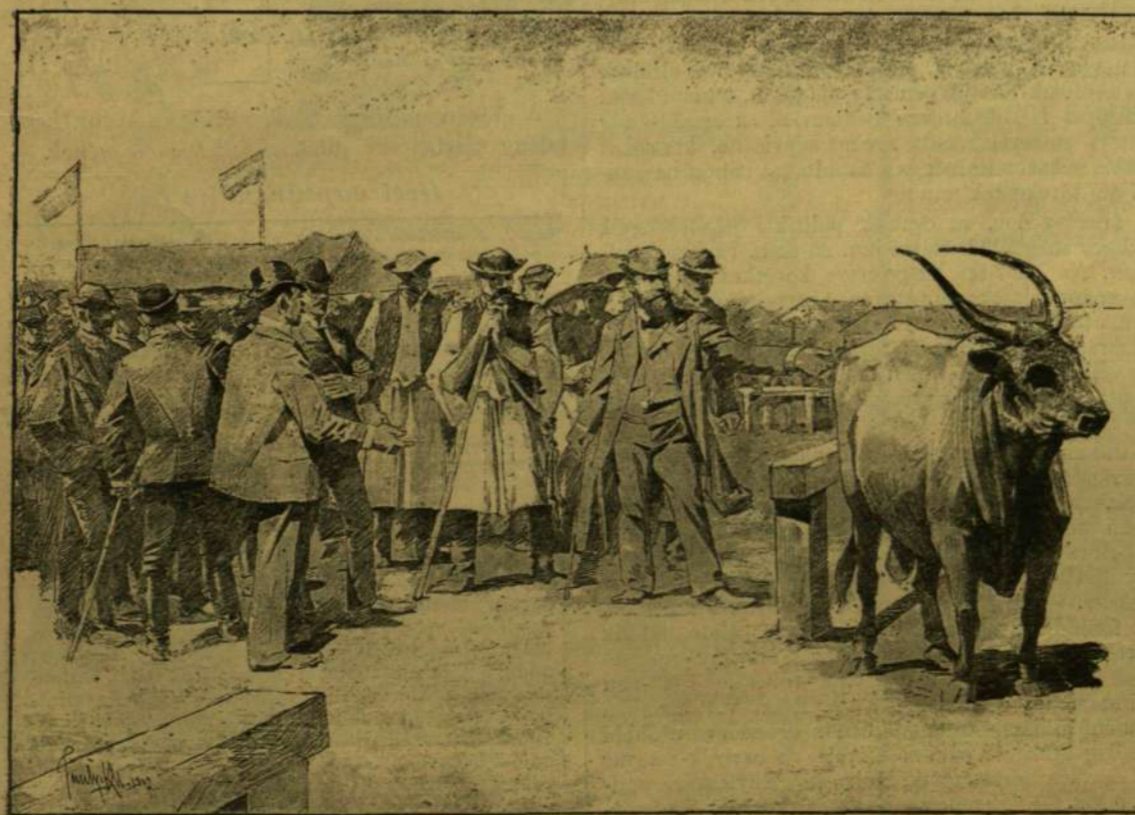
Ott voltak: gr. Csáky közoktatásiügyi miniszter,

A GULYÁSOS HÚS FŐLTÁLLÁSA.

A LÓKIÁLLÍTÁSBÓL.

Jantyk Mátys eredeti rajza.

KÉPEK A HORTOBÁGYRÓL. — BIKABIRÁLÁS AZ ÁLLATKIÁLLÍTÁSON.

Császka György kalocsa érsek, Schöpper, Dessewffy, Babics, Steiner, Bende, Hornig, Szabó kath. megyés püspökök, Fehér Ipoly pannonhalmi főpap, Pavel g. kath. püspök, Belopotoczky tábori püspök, több czimzetes püspök, József Ágost és László főhercegek, Tisza Kálmán a város képviselője, a megye, város tisztikara, a bíróságok tagjai, a hadsereg és honvédség főtisztjei, a Szent-László-társulat tagjai, káptalanok képviselői. Az ünnepélyek jun. 26-ikán déli előtt a székesegyházban tartott isteni tisztelettel kezdődtek, melyet Bende Imre besztercebányai püspök mondott. Innen a város ünnepélyes közgyűlése mentek, hol Bunyitay Vince kanonok tartott felolvasást Nagy-Várad visszavételéről, aztán a Szent-László-téri plébánia-templom falába illesztett emléktáblát leplezték le Rácz Mihály főjegyző beszéde mellett. Délben a «Rózsabokor»-ban lakomára gyűltek össze a notabilitások. Délután pedig azt a díszes ereklyetartót szentelte föl Schlauch Lőrincz nagyváradi püspök, melyet 20,000 frtért Szent László egy darab koponya-csontjának elhelyezésére készítettett, s mely az ötvös művészet kiváló műve. Kivilágítás és fiktlyás menet fejezte be az első napot. — Junius 27-ike, László napja, máskor is innep szokott lenni Nagy-Váradon. Ezúttal azonban rendkívüli fényvel ülték meg. A nagy székesegyház nem bírta befogadni a hálaadó isteni tiszteletre megjelent közönséget. A főpapok és előkelőségek templomba vonulása ritka szép látványt nyújtott. A «Te Deumot» a kalocsa érsek mondta, az egyházi szónoklatot pedig Schlauch püspök, ki az ünnepély alatt mint házigazda és szónok anyira igénybe volt véve. Beszédében Szent László nemzeti, fejedelmi és vallásos érezeit dicsőítette. Mise alatt a székesegyházi énekar működött.

Az isteni tisztelet után a főgymnázium épületébe vonultak, melynek dísztermében a Szent László-társulat tartotta közgyűlését, melynek nevezetes része Schlauch püspök tanulmánya a királyi főkegyúri jogról és arról a viszonyról, mely annak alapján Magyarországon az egyház és az állam közt fejlődött. A magyar királyok főkegyúri jogait, minőkkel más fejedelem nem bír, egész történeti fejlődésében és alkalmazásában kísérte, Szent Istvántól kezdve. Kiemelte, hogy a királyi kegyúri jog, melynél fogva a püspökök kinevezését ajánlhatja a pápának, kizárólagos királyi személyes jog, semmiféle népfellegi vagy demokratikus intézményre át nem ruházható a pápa beleegyezése nélkül. Majd azt igyekezett bizonyítani, hogy a király e főkegyúri joga átvös hatása volt arra, hogy az állam és egyház közti viszony békés maradjon, s hogy a katolikusok a királyi főkegyúri jogban látják szabadságuk ama tényezőjét, mely az állam és egyház közti béke biztosítója. — A tanulmányt a hallgatók éljenzéssel fogadták s elhatározták kinyomatását. Ezután Robitsch Ferenc titkár az évi jelentést terjesztette elő, mely azt is kifejezi, hogy noha a társulat elég partfogóságban részesül, ez mégsem nyújt elég eszközt hazafiás és vallásos céljainak elérésére. Kivált a keleten levő magyar katolikusok segélyezésének kellene nagyobb mérvűnek lenni. A pápának 2000 frank Péter-fillett szavaztak meg, s miután Schlauch püspök köszönetet nyilvánítt gr. Csáky miniszternek megjelenéséért, a közgyűlés véget ért.

Tisztelgések következtek azután a miniszternél, a két főhercegnél. Délben pedig lakoma volt a püspöki palotában. A felköszöntöket Schlauch kezdte meg, éltetve a királyt, a pápát, a jelen volt két főherceget és a minisztert. Gr. Csáky miniszter viszont a püspök házigazdára emelt poharat, ki még felköszöntőt mondott a Szent László társulat tagjaira, a jelen volt Nemesics altábornagra. Nemesics altábornagy lelkes beszédben válaszolt. Erre a katonai zenekar «szózatot» játszott, az előkelő társaság pedig fölállt, a két főherceggel együtt és végig énekelte a «Hazádnak rendületlenül» két első versét.

Junius 28-dikán a püspökök és előkelőségek látogatásokat tettek, megtekintették a közintézeteket, árvaházakat. Este díszelőadás volt a színházban, a Rhédey-kertben pedig tűzijáték. Junius 29-ikén a székesegyházban Babics kassai püspök misézett. Steiner székesfehérvári püspök tartott beszédet Szent Lászlóról. Délben Schlauch püspök a Szent László-fürdőben adott lakomát vendégei tiszteletére, kiket külön vonat vitt a kies helyre. A lakomán Fehér Ipoly apát köszöntötte fel Schlauchot. E lakomával végződtek az ünnepélyek, s a vendégek nagy része este elutazott.

Stefánia trónörökösén jun. 24-ikén távozott el Balaton-Füredről, hol öt napot töltött. Keszthelyre ment, hol meglátogatta a Festetichek kastélyát, innen pedig Dégre rándult, hol Festetichek Pál kastélyában három napot időzött. Oda érkezésének estéjére sikerült tűzijátékot gyújtottak meg tiszteletére. Másnap azonban esett az eső s így a kastélyban és parkban maradtak zene, játék és tánc mellett töltve a napot. Vasárnap ő fensége és a grófi család misét hallgattak. Az özegegy trónörökösén vasárnap este utazott el s a grófi pár elkísérte a lepsényi vasúti állomásra. Ő fensége Laxenburgba ment.

A hercegprímás Esztergomnak. Vaszary Koles hercegprímás Esztergomban a felsővidéki szegény tanítók árvi számára tápintézetet létesít, továbbá egy személművel és tanítóképző-intézetet épített. Ezzel az a célja, hogy a felsővidéki tót gyermekekkel a magyar nyelvet elsajátítsa, továbbá, hogy azok magyar szellemben neveltsenek. A hercegprímás minderről Helez polgármestert azal értesítette, hogy a város közönsége alkalmas lehet személni ki, a melyet meg fog vásárolni. A hercegprímás e nagy horderejű elhatározása a közönség körében lelkesedést keltett.

Üstökös. Julius elsején a csillagászok a Winnecke-féle üstökös feltűnését várták, melyet távcsövekkel márczius 18-ika óta lehet látni. Julius elsején, éjféltől, az üstökös a sarkcsillag közvetlen közelében állt meg. Legnagyobb földhöz való közelségben július 9-én lesz. Ezen a napon tízezer és fél millió kilométernyire halad fölünk, tehát majdnem pontosan nyolcszáz közelebb, mint a nap. Augusztus elsején érkezik arra a pontra, a honnét függőlegesen halad át a földpályáson. Szeptember elsején tűnik el a déli láthatáron.

Előfizetési fölhívás

VASÁRNAPI UJSÁG POLITIKAI UJDONSÁGOK 1892. évi július-decemberi folyamára.

A 'Vasárnapi Ujság' és 'Politikai Ujdonságok' vezetése immár huszonöt esztendeje van ugyanazon szerkesztőség kezében, mely tartalmasság, terjedelme, változatosság és művészi kiállítás tekintetében évről-évre emelni igyekezett a lapot. Jelenleg is a legjelesebb hazai írókat és művészeket számítja dolgozó társai közé, s a külföldi irodalom legjelesebb termékeit ismerteti meg közönségével.

A 'Vasárnapi Ujság' eredeti elbeszéléseit és életképeket, részben illusztrálva, közöl Jókai Mórtól, Mikszáth Kálmántól, Baksa Sándortól, Gyarmathy Zsigánótól, B. Büttner Linától, Petelei Istvántól, Szivos Bélától, Kazányi Gézától, Kazár Emiltől, Törs Kálmántól, stb. — A külföldiek közül leginkább az angol, francia, orosz sajtóiradalm jelesebb elbeszélői műveit mutatja be.

A 'Vasárnapi Ujság', mint családi lap, kiterjeszkedik a női munkakörre és divatra is.

A most már harmincznyolczadik évfolyamában levő 'Politikai Ujdonságok' jövőre is teljesen független politikai hírlap, melynek irányát nem befolyásolják sem pártok, sem érdek-szövetkezetek személyes érdekei, s a pártatlan igazság és meggyőződés kimondásában nem gátolnak semminemű lekötöttségek és magánérdekek; miért is, mint az események hű és részrehajlatlan kútforrását, valódi szükségnek ismerte el a magyar olvasó-közönség. E politikai lap a hét eseményeit kellő magyarázattal ellátott gondos, hű összeállításban tárja az olvasó elé, s a közönség egyitt találja benne mindazt, a mi a napilapokban elszórtan jelen meg, úgy hogy e lap, kivált vidéken, hol a hiányos postajárás a napi értesülést különben is megnehezíti, a napilapokat is lehetőleg pótolja.

A „Politikai Ujdonságok” új évtől kezdve mint képes ujság jelenik meg, s minden száma a napi eseményekre vonatkozó több képet közöl.

A 'Politikai Ujdonságok'-hoz 'Magyar Gazda' című, kétfelteként megjelenő gazdasági és kertészeti lap van csatolva s ezen felül rendkívüli mellékletekkel is bővítve van a lapnak hetenként másfél s minden második héten két ívre terjedő tartalma.

Mind a két lapnak kiegészítőjeül szolgál a 'Világkrónika' című képes heti közlöny, mely hetenként egy íven, számos képpel illusztrálva jelen meg, mely az általánosabb érdeklő napirendjének részletes magyarázatára szolgáló cikkeken kívül rendszeren közöl nagyobb elbeszéléseket és regényeket képekkel, úgy szintén mulattató közleményeket, képtalányokat, stb.

Lapunk azon t. előfizetőit, kiknek előfizetése június végéig lejárt, fölkérjük az előfizetés mielőbbi megújítására, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEINK.

egész évre előre negyedévre
A Vasárnapi Ujság --- frt 8.— frt 4.— frt 2.—
A Világkrónikával együtt • 10.— • 5.— • 2.50
A Vasárnapi Ujság és
Politikai Ujdonságok --- • 12.— • 6.— • 3.—
A Világkrónikával együtt • 14.— • 7.— • 3.50
Osupán a Politikai Ujdonságok 5.— • 2.50 • 1.25
A Világkrónikával együtt 7.— • 3.50 • 1.75
Az előfizetések a 'Vasárnapi Ujság' és 'Politikai Ujdonságok' kiadó-hivatalába, Budapest, Egyetem-utca 4. küldendők.

Uj előfizetőink szíveskedjenek megrendelésüknél nevüket, lakhelyüket, valamint az utolsó postát világosan és olvashatólag kiírni. — Regi előfizetőink legelőszörben úgy járnak el, ha czimszalagjaikból, melyek alatt lapjaikat kapják, egyet a postautalvány szélére fölragasztva, beküldenek a kiadó-hivatalnak. — Külföldi előfizetéseikhez kérjük a postailag meghatározott viteldjait csatolni. — Gyűjtőinknek tiz előfizetett példány után egy tisztelet-példánnyal szolgálunk.

HALÁLOZÁSOK.

Iglói SZONTAGH ALBERT, közéletünk egyik csendes, de dolgozó és kitartó munkása, meghalt Budapesten, 74 éves korában. Unokabátyja volt közéletünk egyik jelesének, nórádi Szontagh Pál főrendiházi tagnak, a képviselőház volt alelnökének. A gazdasági terén működött, 1841-től 1846-ig Esterházy herceg uradalomában mint gazdaszt, majd pedig 1847-től 1855-ig az ózdi vasgyárnál mint pénztárnok. A szabadságharc őt is elszóllította a békés foglalkozás mellől és mint nemzetőr hadnagy az ózdiakkal együtt vitézül viselte magát. Ózdról Miskolcra költözve, nem volt jelentősebb társadalmi, közérdekű dolog, melyben tevékeny részt ne vett volna. A kaszinónak elnöke, a kisdudorodának igazgatója, az evangélikus egyháznak felügyelője volt és rendezte ott az első gyümölcskiállítást. Az 1860/1-iki mozgalmas időszokban Léway József felkeltője és Borsodmegye mai főgyűjtyőjével együtt Borsodmegye algyűjtyőjévé választották meg, a mely tisztviséget a csakhamar megváltozott viszonyok következtében el kellett hagynia. Ezután a biztosítási szakkal foglalkozott és e végből az ország nagy részét gazdasági tekintetből beutazván, alapját vetette meg kiváló szakismereteinek; az ország gazdasági és közgazdasági viszonyait, a termelési viszonyokat és különösen az összes hazai szőlőket nálánál alig ősmerte valaki jobban. Később a kataszteri munkálatokhoz a központihoz Eötvös Károly országgyűlési képviselővel együtt felügyelőnek nevezetett ki. Itt bőséges alkalmat nyílt sokoldalú ismereteinek érvényesítésére, úgy hogy midőn az elmúlt évben haladott kora miatt nyugalonba vonult, a földművelési miniszter megbízásából újból az ország közgazdasági statisztikájához való adatok egybegyűjtésével és összeállításával lón megbízva. A fáradhatlan öreg utazott szakadatlanul, s ekkor szerette betegsége utairát is. Junius 30-án szerető fia Szontagh Tamás m. kir. geológus és családjának ápoló karjai közt hunyt el. Sokoldalú műveltségével, gazdag olva-ottságával és tapasztalataival a társaságban is a legkellemesebb emberek közé tartozott, ki fiatal hévvel érdeklődött minden előhaladás, minden újabb dolog iránt. Bámulatos emlékező tehetségénél fogva élő krónikája volt a nevezetes időknek, melyekben fiatal éveit eltöltött és nemcsak hazáját ősmerte alaposan, hanem egész Európát is sokszorosán beutazván, az ország-világ kitört emberek között azokat képviselve, kik sokat látva, sokat tanultak és a tanultakat itthon hasznosítani törekedtek mindig.

Herbst Ede, az osztrák politikai jogélelet egyik jelese, meghalt Bécsben jun. 25-ikén, 72 éves korában. Az 1867-iki kiegyezésre következtett osztrák kormányának is tagja volt, mint igazságügy-miniszter. Az utolsó husz év alatt azonban az ellenzékhez, az osztrák-német pártához tartozott, melynek vezére is volt, s a parlamentben mint kitünő szónok szerepelt. Egy időben egyetemi tanár volt Lembergen és Prágában.

Elhunytak még a közelebbi napok alatt: KÖNYÖMAYER KÁROLY, kanonok, választott tribuniczi püspök, maddcsi apát, sárvári főesperes, közzei árvaházi gondnok, zsinati vizsgáló, junius 22-én, élete 74-ik és papsága 51-ik évében. 1861-ben az országgyűlésen a közzei, 1881-ben a sárvári kerületet képviselte. — Gróf ZICHY HENRIK, belső titkos tanácsos, a főrendiház tagja, feles ir birtokán élete 80-ik évében. A negyvenes években Mosony-megyének alispánja, majd főispánja volt, de 1849-ben visszavonult a közzolgálatól. Részt vett azonban különféle nagy vállalatokban s egészen az utóbbi időkig igazgató-tanácsosa volt az osztrák-magyar államvasut társaságnak. Holttestét Enyiczkére szállították. — Berenczei Kovács AOSZTON, Szatmármegye egyik legkiválóbb férja, junius 25-én, 82 éves korában hirtelen elhunyt, Szatmáron. Kovács még Kólcsey Ferencz főgyűjtyőse alatt lépett me-

gyei hivatalba és Kólcsey mellett mint megyei algyűjtyő működött, s a hatvanas években ő volt Szatmármegye adminisztrátora. — KASZAP BERTALAN, Hevesmegye alispánja, ki a köztgyekek terén sok évtel teljes buzgalommal működött, Pászton. — OHIDI SZIGETHY JÁNOS, 79 éves, Kaposvárott. Több évtizeden át bírja, iskolaszéki elnöke, árva- és templomatya volt Kaposvár városának. — BALOGH JÓZSEF, ügyvéd, 1848/49-iki honvéddandagy, 80 éves Marosvásárhelyt. — WIEDER GYULA főgymnáziumi tanár, 28 éves, Gyulafehérvárott. — RECHT GYULA, tehetséges fiatal zeneszerző, kit nemrégiben neveztek ki zenetanárnak, 22 éves korában, Nagy-Várados. — FRANZEN IGNÁCZ, köztisztelői polgár, 82 éves, Szekesvárad. — BÉNYEI ISTVÁN, az orsz. színészesgyesület irodaligazgatójának fia, hossz-szas szenvedés után, 27 éves korában, Pécelen. — ÖZV. ENDRE SZ. ISTVÁNNÉ, szül. Holczter Terézia, 81 éves, Gyöngyösön. — ÖZV. SZÉKELY JÓZSEFNÉ, szül. Szilágyi Juliánna, 85-ik évében, Budapesten.

Szerkesztői mondanivalók.

Alkalmi ódák. Caupa frázis, és pedig rossz frázis mindakettő; üres, nagy szavakat fűz jól-rosszul össze, a helyett, hogy megszólaltatná hazánk negyedszázados történetének tanúságait s a trónhoz és alkotmányhoz egyaránt ragaszkodó magyar nemzet érzelmét.

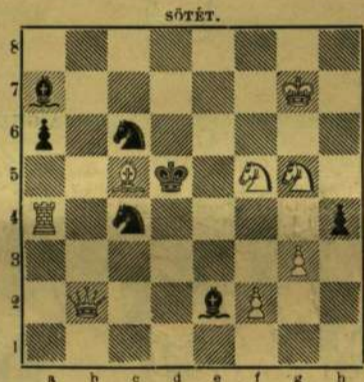
Hogy téged szeretlek Elég hangulatos kis vers, de a gondolat nincs benne elég világosan kifejezve. Bakatist I-V. Csak az első érdemel némi figyelmet, de az is csak annyiban, hogy jól megírva lehetett volna belőle valami, a többi három úgy tartalmilag, mint formailag egészen értéktelen.

Tavaszzal. Lehet, hogy szerzője, ki talán érezte, a mit ír, subjectív becsé van; de az olvasó, ki más szemmel tekint, nem talál benne egyebet elcsépt, lapos köznapiságnál.

SAKKJÁTÉK.

1727. számú feladvány.

A német sakk-szövetség legújabb feladvány tornájából. (Első díjat nyert.)

Világos indul s a harmadik lépéssel matot mond.

KÉPTALÁNY.

A 'Vasárnapi Ujság' 25-ik számában közölt képtalány megfejtése: Adakozzunk Arvamegyének.

Heti naptár, július hó.

Nap	Katholikus és protestáns	Görög-Orosz	Israélti
2 V. B 4 Jézus sz. v.	B 3 Jácint	21 D 4 Julián v. S	
4 H. Ulrik p. hv.	Ulrik	22 Üszök p. vt. 9	
5 K. Cyrill, Method. Cyr. Meth.	23 Agrip. sz. vt. 10		
6 S. Izaiás, Domin.	Izaiás	24 Iván szület. 11	
7 C. Willibald	Willibald	25 Pehr. és Isai 12	
8 P. Erzsébet kir.	Kilián	26 Dávid 13	
9 S. Anatólia vt.	Cyryll	27 Sámson pap 14 Sab. B.	
Holdváltás.	Holdtölte 10-én 3 óra 0 p. reggel.		

Feloldó szerkesztő: Nagy Miklós. (L. Egyetem-tér 6. szám.)

Selyem hamisítvány. Égessünk el egy mintát a venni szándékolt fekete selyemből s a hamisítás rögtön kiderül: Mert míg a valódi s jól festett selyem az elégetésnél összeporodózik és csakhamar kialszik, maga után csekély világosbarna hamut hagyva; addig a hamisított selyem (mely zsiros színt, szalonnás lesz és könnyen török) lassan tovább ég (mint-hogy rostálással a festanyagtól telítetten tovább izvan) és sötétbarna hamut hagy maga után, de valódi selyem módjára soha össze nem pörödök, csak megörbül. Henneberg G. (es. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben, házhoz szállítva postabérl. és vámentesen szivesen küld bárkinek is mintákat akár egyes öltönyökre való, akár egész végeken levő valódi selyemszövetekből. (4)

Latzkovits A.

Császári és királyi szab. ing-gyáros, 4727

IV., Váci utca 22. BUDAPEST, (Nemzeti szálloda).

Kinek van szereplője?

vagy bármilyen folt, vagy pattanás az arczán? Az teljes biztonszággal fordulhat annak eltüntetése végett a világhírű **Seraül arczenkőbősző,** mely nemcsak eltávolít mindenféle börtisztálanságot, hanem az arczót **változtat fehérré, tisztává és üdévé teszi.** — 1 tégely ára 70 kr. — Postán franko küldve 1 frt 5 kr. — Szappan hozzá 1 drb 30 kr. Ugyanott kapható: **Vasas chinabor,** gyengeség ellen. **Pepsinbor,** rossz emésztés esetén. 1 üveg ára: 1 frt 20. 5 üveg franko küldve 6 frt o. é. 4714

Rozsnyay Máttyás gyógyszerész, Aradon.

Nyaralóba, fürdőbe utazóknak!

Indiai hintaágyak közé vagy szobában 4.50, 6.50, 10 frtg. nagyobb léccel felszerelt 10, 14, 20 frtg. Gyalog sétához laposra szerelhető kényelmes ülésű szék, egy-személyes botgyantás szőnyeg frt 20. **Japán napernyő** 80 kr-tól 150 frt-ig. **Kerti legyezők** 10 krajczártól 30 frt-ig. **Erős gyermek-kocsi** 6 forint 50 kr-tól 30 frt-ig. **Légyfogó-készlet** enyvvel 30 kr. Az egészleg felállításához tartó idős szőnyeg nyertünk könnyű bándomóddal a dr. Fèvre párisi tartos szőnyeg készítő géppel 2 4 9 5 10 butellek 7.- 9.- 11.- 13.- 15.- frt. Egy csomag borék és szoda 1 frt 80 kr. **Önműködő fagyalt-adagító,** receptekkel 12 18 adagra 5 7 9 frt. **Vásárhelyi-féle gyors-vajkészítő gép** a legtekélyesebb 5 10 25 liter 8.50 15.- 38.- forint. **Paradicom- és gyümölcs-press** 60 kr-tól 1.20-ig. **Uj szelődött karim-estrella** 3, 6, 12 frt. **Uzó** 6v 4-7 frtg. **Tartós croquet-játék** 9-20 frtg. **Lawn-Tennis** szabványi társasjáték 42-100 frtg. **Színes lawn-tennis** övek 1.40-3 frtg. **Labdadobó társasjáték** párja 1.50-6 frtg. **Gummi labda** 15 kr-tól 1.50 frtg. **Kerti szerszámok** 12 pár frt 1.50. **Oecaria iskolával** 70-120 frtg. **3 kerékű erős veló-cipéd** 80-150 frtg. **Kerti szerszámok** gyermeknek 80 kr-tól 4 frtg. **Alumínium disztárgyak.** Meg nem felelő tárgyat vissza vesz Nagy képes árjegyzéket mellékel. 4778

KERTÉSZ TÓDOR Budapest, V., Dorottya-utca 1. sz.

ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁS KÖZREMŰKÖDŐ ÉREM JELES TÁRKEPFELVÉTELEKÉRT BUDAPEST 1895.

Klász György Fényképezési műintézet

IV. havani utca 18. sz. 12 emeleten

Elvált mindenemű fényképi felvételeket, időzáróképeket gépek, női, ipar- és tántárgyakról, s a t.

PHOTOLITHOGRAPHIA, CZINOGRAFIA, FÉNYNYOMAT, AUTOGRAPHIA, FÉNYMÁSOLAT.

KÖZREMŰKÖDŐ ÉREM JÓ PHOTOLITHOGRAFIKÉRT BUDAPEST 1895.

Alapított 1858-ban.

A Ferencz József-rend lovagja, az arany érdemkereszt tulajd. O. cs. és k. fensége József főh. udv. szállítója.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tüztöltőszerek gyára, harang- és ércöntőde

Budapesten, Rottenbiller-utca 66. sz.

Készít: Tűzfecskendők, kerti fecskendők, templomharangokat, szab. forgható vaskoronával vagy fakoronával; vas-haranglábakat, melyek a tornyot a megrázkódattatás ellen óvják; kutasat és szivattyúkat 10 főtől följebb; szagmen-tes árnyékszekereket 21 forintos följebb; fűrdőkádákat és fűrdőkályhákat.

Egyetlen magyar vízműépítő-vállalat.

A készítményért teljes jótállás vállalunk. Képes árjegyzékek és költségvetések díjmentesen küldetnek.

Magyarország legnagyobb raktára

férfi fehérneműek, nyakkendők, keztyűk, zsebkendők, ing-gombok, harisnyák, selyem-, gyapju és pamut alsóruházati cikkek, utazási ingek, sapkák, plaidék és kocsi-takarókban stb., feltűnő olcsó árakon.

Előfizetési felhívás a

„KIS LAP”

képes gyermek-ujsgára.

A múlt hónap végével értünk a 'Kis Lap' negyvenketedik kötetének végére, hogy az új felében megkezdjük az új, immár negyvenharmadik kötetet. Az új kötet, mely e hó elejével követi az előbbit, ismét közölni fog hosszabb elbeszélést, alkalmas képektől kísérv, minden számban kisebb beszélyeket, koronkint szindarabot, melyet ügyes gyermekek eljatszhatnak, ismeretterjesztő cikkeket, mindezt művészelg készült rajzokkal, hasonlóképp minden számban költeményeket, szünet képeket. Állandó rovatok maradnak Forgó bácsi postája, elmelesítő és szórakoztató rejtvények és feladványok. A játékonyság oltárán is folytatást áldozhatnak a 'Kis Lap' közvetítésével azok a nemes szívű olvasók, kiknek e szép erény gyakorlását módjuk engedi.

Forgó bácsi.

Kérjük a 'KIS LAP' t. előfizetőit, megrendelésük mielőbbi beküldésére, hogy a lap pontos szétküldése fennakadást ne szenvedjen.

A 'KIS LAP' előfizetési ára:

Negyedévre 1 frt 40 kr.
Félévre 2 frt 80 kr.
Égész évre 5 frt 60 kr.

Az előfizetések, melyeknek elküldésénél legelőszörben a postautalvány használatára, a 'KIS LAP' kiadóhivatalához (Budapest, IV., Ferencz-ter 3, Athenaeum-épület) intézendők.

A 'KIS LAP' kiadóhivatala.

Csak 3 frt a legzebb és legzezőszerűbb **ünnepi ajándék** (Emlék az elhunytakról).

Arzkepek életnagyságban. Bármely beküldött fénykép után. Előleg 1 frt. Szállítási 1/5 10 nap. A hű hasonlatért kezeség vállalunk. A fénykép ártatlan marad. Alkalmi ajándéknál színt megrendelés előbb küldendő! b. b.

BODASCHER SIEGFRIED jutalomajánlat műterme, Bécs, II. Grosse-Flarrgasse 6. Alapítva 1879-ben. 4763

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Javított pontosan eszközöltetnek.

Legujabb! Legujabb!

MINIATUR ARISTON

változtatható játéklapokkal és korlátlan másorral. 4700

Ezen új találmány hangszereket minden előzetes tanulmány és zeneismeret nélkül csak meg azaz tetszés szerinti szindarabot lehet játszani. Ára 8 frt 50 kr., a kőtalapok drbja 25 kr. Megrendelését az árak előleges beküldése mellett vagy utánvalóval eszközöl.

STERNBERG ARMIN és TESTVÉRE hangszer-ipartelepe Budapest, VII., Kerepesi út 36. sz.

Diszoklevél Zágráb 1891. **KWIZDA FERENCZ JÁNOS** Arany érem Temesvár 1891.

cs. és kir. osztrák és román kir. udv. szállító Korneuburgban. Első és legelőbb állatgyógyászati szerek telepe Ausztria-Magyarországban. Kiténtve 13 éremmel, 7 díszokmány és elismeréssel. Alapított 1853-ban.

Kwizda Restitutionsfluidja

(üldő nedv). Mosóvíz lovak részére. Egy üveg ára 1 frt 40 kr. o. é.

Kwizda-féle vörös Blister lovak erős bedörzsölésére. — Egy tégely 2 frt.

Kwizda-féle csüdömör ir lovak és szarvasmarhák részére. Egy tégely 1 frt.

Kwizda-féle mosószappan háni állatok részére 40. 80. frt 1.60.

Kwizda-féle fertőtlenítő szert istállók részére. 1/2 kg. 30. 5 kg. 1.40. 10 kg. 2.40.

Kwizda-féle kőrösköttje merszóság körömszár. Egy rud 80 kr.

Kwizda-féle patakenős merev éstörékény paták ellen. 1 szeleceze ára 400 gr. 1 frt 25 kr.

Kwizda-féle kresolinbalsam rothadásnak ellentálló és pataerősítő szer. 1 szeleceze 500 gr frt 1.10.

Kwizda-féle nyereg-szappan a nyereg és kantárszjak tisztítására és jó karban tartására. 1 szel. 1 frt.

Tessék a fenti végjelgye ügyelni és határozottan Kwizda-féle készítményeket kérni.

Valódi minőségben minden gyógyszerárban. Nagyban droguistáknál.

Magyarországi főraktár **Török József** gyógyszer. Budapest, Király-utca 12.

Gyümölcsbefozerési idényre!!

Az Eggenberger-féle könyvkereskedés kiadásában Budapestben megjelent:

MINDEN KÖNYVKERESKEDÉSSEN KAPHATÓ.

St. HILAIRE JÓZEFA FÉLE

27-ik kiadás. Ára kötve 2 frt. Szécsen figyelmézetül! A St. Hilaire-féle 'Képes pesti szakácskönyv' utolsó kiadását hívjuk arra ügyelni, hogy minden példányának szemlajelő oldalán a szerzőnek sajátkezű nevelőírásának hasonmásával Josephine St. Hilaire legyen ellátva.

Kisebb háztartások számára egy kivonatos kiadás is jelent meg "KIS NEMZETI SZAKÁCSKÖNYV" cím alatt. — Ára bekötve 1 frt.

Magas jutalékot,

használhatóság esetén fix fizetést adunk ügy-
nköknek törvényesen engedélyezett sorsjegyek
részletfizetés melletti eladásáért. Ajánlatok a
"Mercur" kiadóhivatalához, Poltzer S. bank-
és váltóüzlete, Budapest, V., Dorottya-utca
12. sz. intézőndők. 4788

Előfizetésre felhívás URAMBÁTYÁM

VII. évfolyamára.

Az új negyed küszöbén felhívjuk a humornak minden
kedvelőjét, hogy előfizetőink díszes sorába álljanak.
Lapunk célja: tartózkodván minden politikai és társadalmi
pártoskodástól, humoros elbeszélésekkel és versekkel,
adománnyal és szellemes ötletekkel mulattatni a közönséget.
Képeinket továbbra is Jankó rajzolja az ifjabb művész
nemzedék legkiválóbb tagjaitól támogatva.

Az előfizetés ára:

julius-tól szeptember végeig 2 frt.
julius-tól december végeig 4 frt.

Az előző évfolyamokból is áll még néhány teljes példány
rendelkezésünkre, melyet új előfizetőink egyenként
4 frtért megrendelhetnek.

Az Urambátyám kiadóhivatala.

Az összes nyereség a biztosítottakra esik vissza.
Tisztán kölcsönösségen alapul. * Bészvényeséi nincsenek.
Biztosítéki alap 1891 január 1-én
367³/₄ millió forint.

The Mutual

newyorki életbiztosító társaság
(alapított 1843)

a világ legnagyobb pénzügyi és az életbiztosítás minden nemével foglalkozik.

Díjtáblázatokkal és bővebb felvilágosításokkal készségesen szolgál a Vezér-igazgatóság
(Magyarország és a szomszéd tartományok számára)
Budapest, Bécsi utca 5.

Legjobb és Leghíresebb
Pipere Hölgypor
La VELOUTINE
Különösen Részpor
BISMUTTAL VEGYITVE
CH. FAY, ILLATSZERÉSZ
PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS.

VÉGHLESI VERA FORRÁS
Hazánk legtisztább, legolcsóbb és legjobb szén-savdús, égvényes savanyúvize, Véghles-Szalattán, Zólyomm. mindig friss töltésben kapható a budapesti főraktárban: Erzsébet-körút 56. szám alatt, továbbá műszerüzletekben és vendéglőkben! Telefon összeköttetés. Számos raktár a vidéken.

FIGYELMEZTETÉS!! Óvakodjunk utánszaktól, mert csak az azon csipő és csizmák kármentek jó munkája által az immár híressé vált budapesti első csipőgyárban, „az arany csizmához” SCHWARZ JÓZSEF FIÁNÁL Budapest, Károly-körút, Károly-laktanya, 4706 melyeknek talpa a gyár bélyegét viseli. A budapesti első csipőgyár a legelső iparvállalat, amely a leni felsorolt békéltető olcsó árakért nagyon tartós csipőket készít. — Férfi csipő 1 frt 20 krtól 5 frt, női csipő 1 frtől 4 frt, sán-, lányp- és gyermekcsipő 40 krtól 3 frt. — Ezeket kívül minden fajta csipő és csizma nagyon olcsón. Képes árjegyzékek bérmentve küldetnek. — Még nem feleltünk árak bármikor készletigényel-
rőletnek be. Vidéki és mér-
tekutáni megrendelések lelki-
ismeretesen eszközöltek.

Csász. kir. szab. legújabb találmányu **kárpított ágypetéim** mellett, melyek minden eddigi gyártmányt felülmulnak, az ágyra semmi más nem szükséges, mint csupán lepedő a betérítésre. Ezen csiszolt és hisz-
nos találmányomat előforduló szükséglet alkalmával ajánlom a t. cz. közönségnek. 4765

Megtekinthetők a városligeti iparsarnok-
ban és gyári helyiségemben, hol mérték sze-
rinti megrendelések is elfogadtatnak.

Kórházak, szálloda-tulajdonosok és másnemű
intézetek nagyobb rendelésnél árkedvezményben
részesülnek. — Tisztelettel

Vig Pál, műkarpitos és diszító,
Budapest, Rózsa-utca 52.

REGEDI

TISZTA ALKALIKUS SAVANYU-VIZ
legjobb asztali és üdítő ital
kipróbált gyógyszer köhögés, torokbeteg-
ségek, gyomor- és hólyaghurtnál.
Főraktár: Budapest, Lipót-körút 21/a.

Csúsz, köszvény, tagszagadás, fejfájás,
csípőfájdalom, hátfájáalom stb. ellen leg-
jobb bedörzsölés a Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller.
Több mint 20 év óta a legtöbb családban ismeretes mint fájdalom-enyhítő szer és majdnem minden gyógyszerárban kapható 40 kr. és 70 kr.-ért. Minthogy utánzások léteznek, ennél fogva mindig határozottan „Horgony-Pain-Expeller” kérendő.

Tisztelt Reakció és Közvélemény!

Jubiláljunk!
Wekerle coronat! Uj 48-as Duschekünk nyélbe ütötte valutánkat, a pénzügyi egyensúly tökéletesen helyre állt.
Ennél fogva azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy minden adóemeléssel elkerülésével tovább is marad évnegyedre 2 frt az előfizetési ár.
Főlemeljük pedig Mátyás király palotájára a háromszínű lobogót.
Kelt birodalmi fő- és székvárosunkban, Budapest. Bolond Istók.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS
„BOLOND ISTÓK”
humoriztikus képes hetilapra.
A „Bolond Istók”, a legnagyobb és legdiszesebb magyar élezcslap, a tizenötödik évfolyam második felébe lép.
Előfizetési feltételek:
julius-szeptember évnegyedre 2 frt
julius-december félévre 4 frt
Előfizetések, legkésőbb postai-utalvánnyal, a kiadóhivatalnak küldendők: Budapest, egyetem-utca 4. szám.
Felkérjük mindazon t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, azt megújítani sziveskedjenek, hogy a szétküldésben akadály ne legyen.
A Bolond Istók kiadóhivatala.

28. SZÁM. 1892. BUDAPEST, JULIUS 10. XXXIX. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 12 frt POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt fél évre — 6 • Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 frt félévre — 4 • Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK egész évre 5. — Külföldi előfizetőkhöz a postailag meghatározott vitellől is csatlakozó. félévre — 2.50

A KIRÁLY ARCZKÉPEI.

A KORONÁZÁS jubileumának kétségkívül legkedesebb emlékei közül valók azok az arczképek, melyek ő felségét a királyt különböző állásokban örökítik meg, s a melyek Koller Károly tanár utódainak (Forché és Gálly) harminczad-utczai műtermében készültek. A király június 9-én látogatta meg a magyar fő- és székváros ez egyik legkiválóbb fényképészeti műintézetét, melynek immár történeti nevezetessége van, mert a király 1888 márczius 6-án ugyanebben a műteremben ült legelőször Magyarországon fényképész előtt. Most a jubileum alkalmával megemlékezett erről s uralkodói jó szíve sugallatát követve, levétette magát, hogy vonásait megsemmelthessék azok is, a kik az ünnepélyekben nem vehettek részt s őt színről színre nem láthatták.

A király főhadsegéde kíséretében jelent meg a műintézetben s ismét tanujelét adá közmondásos emlékező tehetségének. A mint széttekintett az első emeleti teremben kirakott tömérdek kép között, gyors és éles pillantással azonnal kiválasztotta az előtte ismert személyiségek arczképeit. Rögtön feltűnt ő felségének Thurn-Taxis herczegnek és bájos feleségének, Margit főherczegnőnek aquarell képe. A díszbanderisták egyes és csoport-fölvételi képeit, melyek szintén ki voltak állítva, megtekintvén, szólalkozásának adott kifejezést, hogy e képek oly hamar elkészülhettek. A második emeleti nagy fogadó teremben egy aquarell-kép öltötte a király szemébe, mely Koburg Lujza herczegnőt magyar aratónó jelmezében tünteti fel. E kép látlatólag kedves benyomást tett az uralkodóra, mert hosszabb ideig elmerült nézésében. Azután a magyar arisztokrácia hölgyeinek, köztük gr. Andrássy Gézáné, gr. Károlyi Melinda, gr. Andrássy Sándorné, gr. Ráday Irma, gr. Berchtold Sarolla platinotipiai arczképeit szemlélte meg.

A fölvételi terembe egyedül lépett, s mint a fölvételeket készítő fényképész írja, magatartása az egyes exponálások ideje alatt csendes, nyugodt volt, akár álló, akár ülő helyzetben. Egy-egy fölvétel egy-két másodperczig tartott s ő felségét egészen meglepte az exponálás idejének feltűnő rövid időtartama.

Több mint egy félórát időzött a király a fölvételi teremben s a szünetek alatt leereszkedő nyájassággal beszélgetett a fényképésszel.

Az az arczkép, melyet itt, lapunk első oldalán mutatunk be, ő felségét a legszokottabb, így legtermészetesebb állásban tünteti fel, a melyben sokan látták azok közül, a kik az udvarnál akár kihallgatás, akár fogadtatások alkalmával megfordultak. A ki látja ugy ezen, mint a nyolcz

féle állásban levett daliás, majdnem fiatalosnak mondható alakot, dőlczeg, egyenes tartásával és derült arcvonásaival: aligha hinné el, hogy egy olyan fejedelmet lát maga előtt, a ki immár a hetedik évtizedet tapossa, s a kinek a vállait majdnem egy fél évszázad óta nyomják az ural-

KIRÁLY Ő FELSÉGE LEGÚJABB ARCZKÉPE. Koller utódainak (Forché és Gálly) a koronázás emlékképe alkalmával fölvett fényképe.